بانک

د افغانستان بانک میاشتنۍ

دولسم کال، یوسلو دوه څلویښتمه ګڼه د ۱۳۹۸ د وری میاشت

د افغانستان بانک

د افغانستان بانک لوی رئیس د هېواد روښانه اقتصادي راتلونکي ته هیله مند دی

اطلاعیه!

به اطلاع هموطنان عزیز رسانیده میشود که انجام معاملات مالی با فراهم کنندگان خدمات پولی (حواله داران) و صرافان غیر مجُوز بر علاوه اینکه اعتبار قانونی ندارد، دارای مصونیت قانونی نیز نمی باشد.

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور، داکتر جهانتاب ولیزار و اقبال صافی

سردبیر: شفیق الله بارز

مدیر مسئول: یما عفیف

گزارشگر: عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسئول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: د افغانستان بانک

تیلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پُست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحهٔ الکترونیکی: www.dab.gov.af

شمارهٔ ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دې ګڼې مطالب

دور پنجم برنامه تسهیلات اعتباری موفقانه تکمیل شد

د افغانستان بانک لوی رئیس د هېواد روښانه اقتصادیې راتلونکې ته هیله مند دی

رئیس کُل د افغانستان بانک در اجلاس بهاری صندوق بین المللی پول اشتراک نمود

د اعتباري اسانتیاوو د پروګرام پنځمه دوره په بریالیتوب سره پای ته ورسیده

د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو څخه د مخنیوي د همغږۍ عالي کمیسیون ...

امضای تفاهمنامه همکاری فی مابین د افغانستان بانک و اداره تنظیم خدمات ...

د افغانستان بانک تفاهم نامه تبادل اطلاعات مالی را با ریاست محترم امنیت ملی، ...

فراز و فرود و افزایش مهاجرت در سطح جهان

د ټولنیزه خوندیتوب پیاوړتیا او د بشري پانګې پراختیا لپاره د کورنیو مالیاتو د ...

د افغانستان بانک عملیاتی کړنوته ځغلنده کتنه

رئیس کُل د افغانستان بانک به آیندهٔ روشن اقتصاد کشور خوش بین است

د آسیا پراختیایي بانک له افغانستان سره د بیخ بنسټونو په جوړولو کې مرسته کوي

اقتصادي خبرونه

نگاهی در مورد سواد مالی Financial Literacy

نقش زراعت در توسعه اقتصادی

چکیده ای پیرامون ارزش اقتصادی مس و تالک افغانستان

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "بانک" است، مسئولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسنده‌گان آن بر می گردد.

استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

دور پنجم برنامه تسهیلات اعتباری موفقانه تکمیل شد

هیئت صندوق بین المللی پول ضمن تائید تکمیل بررسی مرحله پنجم روی تحولات اقتصادی، خصوصاً تطبیق اهداف مقداری معطوف به تحکیم و تقویت ثبات اقتصاد کلان، ارزیابی اهداف اصلاحات ساختاری در عرصه تقویت نظام مالی و بانکی کشور و همچنان تقویت سکتور خصوصی و بررسی وضعیت شاخص ها و متغیرهای اقتصاد کلان مثل نرخ تورم، بیلانس تادیات، رشد اقتصادی و ذخایر اسعاری کشور بحث نموده و از عملکرد افغانستان در زمینه تکمیل موفقانه دور پنجم برنامه تسهیلات اعتباری (ECF) تقدیر به عمل آورد.

د افغانستان بانک منحیث بانک مرکزی کشور همواره تلاش نموده است تا در سایر عرصه ها، بخصوص در بخش اصلاحات ساختاری، تطبیق سیاست پولی و مدیریت ذخایر ارزی برنامه ها و فعالیت های کارا و مؤثر را انجام دهد تا بر تحکیم و تقویت نظام بانکی و مالی کشور بیافزاید و به تبع آن در ثبات اقتصاد کلان اثرگذار باشد.

باید یادآور شد که د افغانستان بانک در امر کنترول نرخ تورم موفقانه عمل نموده است. طوریکه نرخ تورم طی سال مالی ۱۳۹۷ بین (۴.۳۰ و ۱.۶۳-) قرار داشته و در ۳۰ قوس ۱۳۹۷ به ۰.۷۵ درصد ثبت گردیده است که نشاندهندۀ موفقیت بانک در تحقق اهداف از قبل تعیین شده می باشد. به همین ترتیب ذخایر خالص ارزی کشور که در آخر سال مالی ۱۳۹۶ به ۷،۳۵۰.۳۴ میلیون دالر میرسید، در ۳۰ قوس ۱۳۹۷ به ۷،۷۰۸.۵۸ میلیون دالر رسید که دستاورد قابل ملاحظه برای بانک محسوب میشود.

موارد فوق که از جمله شاخص های اساسی اقتصاد ملی پنداشته شده؛ در کنار سایر فعالیت ها، از جمله کارکردهای عمدۀ د افغانستان بانک و دستاورد بزرگی برای نظام مالی کشور نیز محسوب می شوند.▣

د افغانستان بانک لوی رئیس د هېواد روښانه اقتصادي راتلونکي ته هیله مند دی

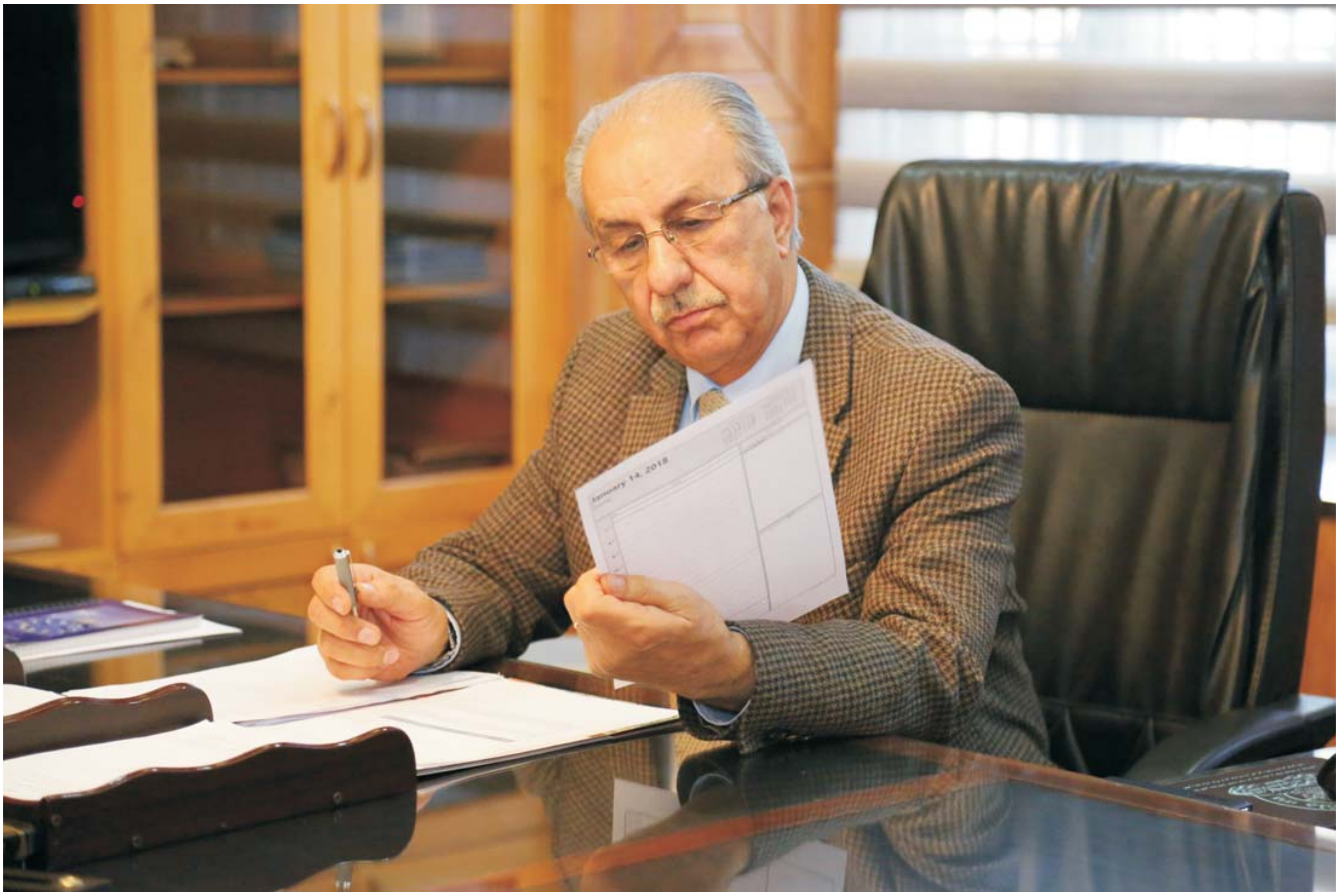

سره له دې چې افغانستان د ټولنیزو او اقتصادي ننګونو سره مخ دی، خو بیا هم د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق د افغانستان ښې اقتصادي راتلونکي ته هیله مند دی.

له نړیوالو بانکي معیارونو سره د افغانستان د بانکي سکتور د برابرولو پایله له نړیوالو مالي بازارونو سره د هېواد د مالي بازار د اړیکو په برخه کې یو ستر ګام ګڼل کیږي. د دې موخې د ترلاسه کولو لپاره د افغانستان بانک، د مرکزي بانک په توګه دوه دندې لري چې یو یې د هېواد د بانکي بیخبنسټونو عصري کول او بل یې د لومړي ځل لپاره د بانکدارۍ رسمي خدمتونو ته د هېواد د شاوخوا ۹۰ سلنه وګړو د جلبولو هڅه ده.

د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق چې د دې بهیر مشري

»

کوي، وايي: ″د راتلونکو کلونو لپاره د هېواد د بانکونو او اقتصاد په برخو کې د افغانستان بانک بنسټیزه موخه او پلان دا دی څو د بیو ثبات د سالمه او موثره پولي سیاستونه په طرح کولو او تطبیقولو سره وساتي، د مبادلې په نرخ کې شدید نوسانونه راکم کړي او د اقتصادي ودې ترڅنګ د لوی اقتصاد په ټولیزه ثبات کې ونډه واخلي″.

تر اوسه پورې په دې برخه کې پرمختګ مثبت ثابت شوی دی. د ۲۰۱۸ کال په ډیسمبر میاشت کې د پیسو نړیوال صندوق (IMF) د افغانستان د اقتصادي او مالي سمونونو د ارزونې څلورم شپږ میاشتنی راپور خپور کړ. په دې راپور کې راغلي دي چې افغانستان د سمونونو د پروګرام په برخه کې له شرایطو سره ځان برابر کړی دی. د پیسو نړیوال صندوق د افغانستان بانک د انفلاسیون د کچې د ټیټ ساتلو او د اسعاري زیرمو د زیاتولو لپاره ستایلی دی. د اقتصادي او مالي سمونونو د څلورمې ارزونې په بریالۍ بشپړتیا سره، افغانستان د پیسو د نړیوال صندوق لخوا د ۶.۲ میلیونه امریکایي ډالرو وړ او مستحق ګرځېدلی دی او افغانستان تر اوسه پورې په دې برخه کې له نړیوال صندوق څخه ۲۴.۸ میلیونه امریکایي ډالره ترلاسه کړي دي.

په بانکي سکتور کې د لا زیات ثبات او ټیکاو ترلاسه کول، هر اړخیزې ارزونې او د جدي قوانینو پلي کیدو ته اړتیا لري. ښاغلی صدیق وايي ټول بانکونه به د منظمې او هر اړخیزې څارنې لاندې ونیول شي څو له یوې خوا د مشتریانو له کلک خوندیتوب څخه ډاډ ترلاسه شي او له بلې خوا بانکونه وکړای شي مالي خدمتونو ته د هېوادوالو د لاسرسی د پراختیا په برخه کې پرمختګ وکړي.

د بانکدارۍ د اډانې پراختیا

د اصلي اجنډا د یوې برخې په توګه، د افغانستان بانک مالي خدمتونو ته د لاسرسي په نوم یو ځانګړی آمریت جوړ کړی چې په ملي کچه کار کوي. دا آمریت له نړیوال بانک سره د افغانستان لپاره مالي خدمتونو ته د لاسرسي د ملي ستراتیژۍ (NFIS-A) په برخه کې همکاري کوي چې تمه کېږي د ۲۰۱۹ کال په نیمایي کې په لاره واچول شي. ښاغلی صدیق وايي: ″ دا ستراتیژي به په هېواد کې مالي خدمتونو ته د لاسرسي د پراخولو او پیاوړي کولو لپاره د موبایل د تکنالوژۍ پر رول باندې تمرکز وکړي. د موبایل مخابراتي شبکې په دې پروسه کې زمونږ ذینفعې ډلې ګڼل کېږي″.

د ښاغلي صدیق په وینا، د نړیوال بانک یوه څېړنه ښکاره کوي چې د افغانستان ۳۶ سلنه وګړي له دې امله د بانکونو له خدمتونو څخه ګټه نه اخلي چې وايي د بانکونو خدمتونه د شریعت اصولو سره برابر نه دي. د دې ستونزې د حلولو لپاره په ۲۰۱۸ کال کې د افغانستان بانک په هېواد کې د لومړي بشپړ اسلامي بانک جواز منظور کړ چې په پایله کې یې د افغانستان اسلامي بانک (IBA) جوړ او په کار پیل وکړ.

د مرکزي بانک رئیس هیله مند دی چې د اسلامي بانکدارۍ ته لا زیاته لاسرسي به په هېواد کې د مالي خدمتونو په اړه د خلکو مثبت لید لورې پیاوړی کړي. همدا ډول ښاغلی صدیق وايي: ″یو بشپړ اسلامي بانک پر مالي ادارو باندې په ټولیزه توګه د خلکو باور زیاتوي″. مالي خدمتونو ته د لاسرسي د زیاتولو ترڅنګ به د افغانستان اسلامي بانک تشبثاتو او سوداګریزو ادارو ته د اسلامي مالي تمویل له برابرولو سره په اقتصادي وده کې خپله ونډه ترسره کړي.

«

د سوداګریزو ادارو هڅول

د افغانستان بانک د هېواد د اقتصادي پرمختګ په برخه کې یو شمېر نور ګامونه هم پورته کړي دي. د ۲۰۱۹ زیږدیز کال په پیل کې د افغانستان بانک اعلان وکړ چې په ټول هېواد کې د ټکټانې په منځني نرخ کې کموالی راولي. د ټکټانې په نرخ کې د کموالي دا پروسه په لومړي ځل د ۲۰۱۸ کال په مارچ کې پر پورونو باندې تطبیق شوه چې د پورونو د ټکټانې منځنی نرخ له ۱۳ سلنې څخه ۱۲.۲ سلنې ته راکم شو چې تمه کېږي په دې کار سره پانګې اچونې زیاتې او اقتصادي وده ښه شي. سربېره پر دې، د پور تضمینونو چارې اسانه شوي او د پور د بیا ورکړې دورې له درېو کلونو څخه پنځو یا اوو کلونو ته غځېدلي دي.

کرنه د افغانستان د کورني ناخالصه تولیداتو یوه ستره برخه جوړوي چې نږدې ۶۱ سلنه کورنۍ له دې سکتور څخه خپل عاید ترلاسه کوي. د نړیوال بانک د راپور له مخې، ۷۰ سلنه افغانان په کلیوالي سیمو کې کار او ژوند کوي. ښاغلی صدیق وایي چې افغانستان وچکالۍ ځپلی دی، خو وروستي اورښتونه او واورې به په راتلونکي کې کرنیزه شرایط ښه کړي او د کرنې سکتور به پیاوړی کړي.

د افغانستان بانک دا مني چې د ملي اقتصاد په کچه اوس هم د افغانۍ د ثبات، د نړیوالې سوداګرۍ د هڅولو او هېواد ته د لازیاتو بهرنیو پانګه اچوونکو د راجلبولو لپاره خورا ډېره اړتیا لیدل کېږي. ښاغلی صدیق وایي ″ د افغانستان بانک له مدیریت شوي متحوله مبادلې نرخ له رژیم څخه کار اخلي او د اسعارو په بازار کې مثبته لاسوهنه کوي څو د مبادلې په نرخ کې په ځانګړي توګه د افغانۍ پر وړاندې د امریکایي ډالرو شدید نوسانونه راکم کړي. په بازار کې د افغانۍ د ثبات ساتلو لپاره د افغانستان بانک په بنسټیزه توګه له دوو ابزارونو د اسعارو او د پانګه ایزو پاڼو له لیلام څخه کار اخلي.

د بانکدارۍ ملاتړ

څرنګه چې د افغانستان بالقوه بریا د هغه د بانکي نظام له ثبات سره تړاو لري، داسې اندیښنې شته دي چې راتلونکي ټولټاکنې او ورځ تر بلې زیاتېدونکې سیاسي بې ثباتي به پر اقتصاد او پر بانکي سکتور منفي اغېزه وکړي او د بانکونو لیوالتیا به د خطر منلو لپاره کمه کړي. ښاغلی صدیق وایي: ″ له بده مرغه سیاسي بې ثباتي لامل کېږي چې بانکونه په خپل بیخبنسټ کې پانګه اچونه ونکړي او خصوصي سکتور ته د لنډ مهاله او منځمهاله پورونو ورکړه لا زیاته کړي″.

د امریکې د متحده ایالاتو او طالبانو ترمنځ د سولې روانې خبرې اترې په هېواد کې د تلپاتې سولې او ثبات هیلې راټوکولي دي. د مرکزي بانک لوی رئیس باور لري چې د سولې په خبرو اترو کې پرمختګ پر بانکي سکتور باندې د مثبتې اغېزې ترڅنګ په هېواد کې خصوصي سکتور ته ګټه رسوي.

ښاغلی صدیق وایي ″ ذکر شوي بدلونونه کولای شي د لوي اقتصاد پر ثبات باندې مثبته اغېزه وکړي. په ټولیزه توګه باید وویل شي چې په منځمهاله توګه په راتلونکي کې د هېواد د اقتصادي ودې لپاره هیلې او تمې زیاتې دي″.▣

لیکونکې: کیمبرلي لانګ (The Banker مجله) د ۲۰۱۹ کال د اپریل لومړی نېټه

رئیس کُل د افغانستان بانک در اجلاس بهاری صندوق بین المللی پول اشتراک نمود

حمل ۱۳۹۸– محترم خلیل صدیق رئیس کُل د افغانستان بانک و هیئت همراه شان در اجلاس بهاری صندوق بین المللی پول و جلسات حاشیهٔ آن، اشتراک ورزیدند. اجلاس بهاری صندوق بین المللی پول در هفته دوم ماه اپریل ۲۰۱۹ در شهر واشنگتن ایالات متحده امریکا در مقر این نهاد با حضور داشت روسای بانک مرکزی و مقامات مالی و بانکی کشورهای عضو آن، تدویر گردید. در این اجلاس آخرین وضعیت اقتصادی جهان، چالشها و چشم انداز های پیش رو و سیاست های پولی و مالی کشورهای توسعه یافته، در حال ظهور و کشور های درحال توسعه و کمتر توسعه یافته مورد بحث قرار گرفت.

در حاشیهٔ این اجلاس هیئت د افغانستان بانک با خانم کرستین لگارد رییس اجرایی صندوق بین المللی پول، آقای فروساوا معاون صندوق بین المللی پول در امور خاورمیانه و آسیای مرکزی و افغانستان و مقامات بانک مرکزی ایالات متحده امریکا، روسا و مقامات چندین بانک مهم بین المللی ملاقات های دو جانبه و چند جانبه را انجام داده و در باره موضوعات مورد علاقه و زمینه های استحکام و تقویت همکاری ها به تبادل نظر پرداختند.

طی این نشست ها رییس کُل د افغانستان بانک در زمینه دست آورد ها و پیشرفت های افغانستان در عرصه حفظ ثبات سطح عمومی قیمت ها و حفظ ثبات و سلامت نظام مالی توضیحات لازم ارائه نموده و روی موضوعات مورد علاقه بحث نمودند.

در بخش دیگر از این سفر، رییس کُل د افغانستان بانک در نشستی که برای شرکت های معتبر امریکایی که علاقه مند سرمایه گذاری در افغانستان میباشند و به میزبانی سفارت افغانستان مقیم ایالات متحده امریکا، تدویر گردیده بود، اشتراک ورزیده و در زمینه سهولت های بانکی برای تاجران و سرمایه گذاران معلومات همه جانبه ارائه کرده و به سوالات تاجران پاسخ داد.▣

د اعتباري اسانتیاوو د پروګرام پنځمه دوره په بریالیتوب سره پای ته ورسیده

د مالیی وزارت او د افغانستان بانک پلاوی، د پیسو د نړیوال صندوق له پلاوي سره د ۱۳۹۷ هجري لمریز کال د کب په ۲۷ او ۲۸ نېټو د عربي متحده اماراتو د دبی په ښار کې ولیدل او له دوي سره یې د اعتباري اسانتیاوو د پروګرام (ECF) د پنځمې دورې بشپړیدو په اړه بحث او نظرونه تبادله کړل.

د پیسو نړیوال صندوق پلاوي د اعتباري اسانتیاوو د پروګرام د پنځم پړاو د بشپړیدو د تائیدۍ ترڅنګ په اقتصادي بدلونونو، په ځانګړې توګه د لوی اقتصاد د ثبات د ټینګښت او پیاوړتیا لپاره د مقداري موخو په تطبیقولو، د هېواد د مالي او بانکي نظام د پیاوړتیا په برخه کې د جوړښتیزو موخو په ارزولو او همدا ډول د خصوصي سکتور په پیاوړتیا او د لوی اقتصاد د شاخصونو او بدلونونو لکه، د انفلاسیون نرخ، د ادراینو بیلانس، د هېواد د اقتصادي او اسعاري زېرمو د وضعیت په څېړلو باندې بحث وکړ او په بریالیتوب سره د اعتباري اسانتیاوو د پروګرام د پنځمې دورې د بشپړتیا په برخه کې یې د افغانستان د کړنو سمونونو د ستاینه وکړه . تمه کېږي چې د پیسو نړیوال صندوق د خپلې ارزونې راپور، د دې صندوق له اجرائیوي بورډ سره شریک کړي او شاوخوا ۶.۱ میلیونه امریکایي ډالره د هڅوونکو پیسو په توګه د افغانستان حکومت ته په مالي او اقتصادي برخه کې د دولت د اقداماتو لپاره تادیه کړي.

د یادونې وړ ده چې په دې خبرو اترو کې د افغانستان بانک د ټولو رییس او پلاوي ترڅنګ، د مالیې وزارت پلاوی د دې وزارت د سرپرست ښاغلي پروفیسو همایون قیومي په مشرۍ او د پیسو په نړیوال صندوق کې د افغانستان د چارو مسؤول ښاغلي دینوالډ کرستوف له ورسره پلاوي سره هم ګډون کړی وو.

د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو څخه د مخنیوي د همغږۍ عالي کمیسیون طرزالعمل تصویب شو

د ۱۳۹۸ کال د وري ۷ مه- د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو د مخنیوي د همغږۍ عالي کمیسیون د همکارۍ دویمه غونډه د افغانستان بانک په مرکزي دفتر کې جوړه شوه. د دې غونډې اصلي موخه له پیسو وینځلو سره مبارزه، د ترهګرۍ د مالي سرچینو له منځه وړل او د پیسو له قاچاق او مالي جرمونو څخه مخنیوی وو چې په ترځ کې د یاد کمیسیون طرزالعمل هم د غړو له خوا تصویب شو.

د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو څخه د مخنیوي قانون د دري دېرشمې مادې پربنسټ یاد کمیسیون د ۱۰ دولتي ادارو په ګډون رامنځته شوی چې طرزالعمل یې هم د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو څخه د مخنیوي قانون د درې دېرشمې او څلور دېرشمې مادې پربنسټ جوړ شو.

د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو د مخنیوي د همغږۍ عالي کمیسیون رئیس ښاغلي خلیل صدیق وویل چې د طرزالعمل پربنسټ د دې کمیسیون اصلي دندې د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو له جرمونو څخه مخنیوی، له رامنځته شوې پالیسۍ څخه ارزونه او څارنه، د پیسو وینځلو او د ترهګرۍ د تمویل د مخنیوي د قانون په اړه د وړاندیزونو او تعدیلاتو ارزونه او د پیسو وینځلو د خطرونو د ارزونې پرمهال د ښې همغږۍ رامنځته کول، ګڼل کیږي.

ښاغلي خلیل صدیق زیاته کړه چې د طرزالعمل پربنسټ به کاري کمیټې خپلې چارې پیلوي او د اړتیا په صورت کې به یې له کمیسیون سره شریکوي او په پای کې به کمیسیون د چارو د پرمختګ په موخه خپلې غونډې جوړوي.

د یادونې وړ ده چې په دې غونډه کې د افغانستان بانک د لوی رئیس سربېره د مالیې، عدلیې، بهرنیو چارو، کورنیو چارو، د نشه یي توکو پروړاندې د مبارزې وزارتونو، لویې څارنوالۍ، د ملي امنیت شورا او ملي امنیت ریاست استازو او د افغانستان د مالي معاملو او راپورونو د څېړنې مرکز استازو ګډون کړی وو. ▣

امضای تفاهمنامه همکاری فی مابین د افغانستان بانک و اداره تنظیم خدمات مخابراتی افغانستان

کابل ۱۳ حمل ۱۳۹۸ – د افغانستان بانک در تلاش است تا از طریق توسعه سیستم ثبت اعتبارات عامه تسهیلات بیشتر را در زمینه دسترسی به وجوه مالی فراهم سازد. به همین منظور یک سلسله تفاهمنامه ها را با تعداد از ادارات دولتی کشور به امضا رسانیده و این بار تفاهمنامهٔ را با اداره محترم اترا عقد نمود.

محترم خلیل صدیق رئیس کُل د افغانستان بانک حین امضای این تفاهمنامهٔ همکاری گفت که د افغانستان بانک همواره سعی نموده است تا از طریق توسعه و انکشاف سیستم ثبت اعتبارات عامه تسهیلات بیشتر را در زمینه دسترسی به وجوه مالی در کشور فراهم سازد. به همین منوال ادارات مرتبط را با در نظر داشت مزایا و مؤثریت این سیستم وا می‌دارد تا نقش مؤثری در نظام اقتصادی کشور ایفاء نمایند.

متعاقباً محترم داکتر نجیب عزیزی رئیس اداره تنظیم خدمات مخابراتی افغانستان گفت که هدف از جمع آوری معلومات اعتباری در سیستم ثبت اعتبارات از شرکت های مخابراتی اینست که مشترکین مخابراتی را متوجه مکلفیت های تادیاتی شان در وقت و زمان معین نماید تا باعث ایجاد سوابق خوب مالی برای مشترکین مخابراتی گردد و اعتبارشان در سکتور مالی کشور و مارکیت افزایش یابد.

سیستم ثبت اعتبارات عامه که با مُدرن ترین تکنالوژی مجهز می باشد، میتواند بطور مستقیم و غیر مستقیم بالای اقتصاد کشور از طریق سرعت عمل در تصمیم گیری، شفافیت در امور کاری، کاهش مصارف عملیاتی، کاهش خطرات مالی، و شناسایی اشخاص و افراد بربنیاد سوابق اعتباری در امور معاملات مالی، تأثیر گذار باشد.

جمع آوری معلومات اعتباری از بانک های تجارتی، مؤسسات مالی کوچک، د افغانستان برشنا شرکت، شرکت های مخابراتی و سایر ادارات مرتبط از یک طرف میتواند افزایش دسترسی به وجوه مالی، شفافیت، سرعت عمل در اجراأت و حمایت از افزایش عواید دولت را به بار بیاورد، از جانب دیگر این پروسه افغانستان را کمک مینماید تا در رده بندی راپور سالانه Doing Business بانک جهانی درجایگاه بهتری در بخش Getting Credit یا گرفتن اعتبار مالی، قرار بگیرد.▣

د افغانستان بانک تفاهم نامه تبادل اطلاعات مالی را با ریاست محترم امنیت ملی، امضا نمود

کابل، ۲۴ حمل ۱۳۹۸- د افغانستان بانک تفاهم نامه همکاری تبادل اطلاعات در رابطه به مبارزه علیه تمویل تروریزم، از بین بردن منابع مالی آنها، قاچاق پول و جلو گیری از جرایم مالی را با ریاست محترم امنیت ملی کشور، به امضا رساند.

محترم واحد الله نوشیر معاون اول و سرپرست د افغانستان بانک، ضمن سپاسگزاری از هیئت رهبری ریاست امنیت ملی گفت که هدف از این تفاهم نامه، گسترش همکاری های دوجانبه میان د افغانستان بانک و ریاست امنیت ملی میباشد تا جلو تمویل تروریزم و پولشویی گرفته شود.

همچنان محترم احمد ضیا سراج معاون ریاست عمومی امنیت ملی گفت که تبادل اطلاعات در رابطه به مبارزه علیه تروریزم، از اهمیت بلند برخور دار است، امنیت ملی نیز آماده است تا در رابطه مبارزه علیه پولشویی و تمویل تروریزم با د افغانستان بانک همکاری نماید.

در اخیر محترم نثار احمد یوسفزی آمر عمومی مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی از ادارات مربوطه بخصوص از ادارات کشفی، عدلی و قضایی تقاضا نمود تا در راستای مبارزه علیه پولشویی و تمویل تروریزم همکاری بیشتر نمایند.

محترم یوسفزی همچنان خاطر نشان نمود طی سال جاری در تناسب به سال قبل، همکاری میان د افغانستان بانک و ریاست امنیت ملی به ۳۵٪ افزایش یافته که نتیجه مثبت را به همراه دارد. ◙

فراز و فرود و افزایش مهاجرت در سطح جهان

ترانسپورت عصری و تکنالوژی های دیجیتلی برای مردم روند رفت و آمد از مرزها را آسان تر ساخته است. در سراسر جهان، حدوداً به تعداد ۲۵۸ میلیون افراد و یا هم ۳.۴ درصد مجموع نفوس جهان؛ خارج از زادگاه شان زندگی می نمایند. درحال حاضر، نفوس بین المللی مهاجرین سه برابر سطح ثبت شدهٔ سال ۱۹۷۰ می باشد. باید گفت که، مهاجرت به سطح جهان به عوامل مختلف صورت می گیرد؛ مهاجرین اقتصادی که بگونهٔ داوطلبانه کشور های خویش را بمنظور جستجوی شغل ترک می نمایند در حالیکه، برخی دیگری از مهاجرین در اثر موجودیت تنش های داخلی کشور شان و سایر خشونت ها به مهاجرت رو می آورند. مهاجرت را می توان از یک سوء بعنوان مزیت اقتصادی نام برد، ولی از سوی دیگر بعضاً عواقب ناگوار و چالش های سیاسی را نیز به همراه دارد.

اگر به این مسئله بگونهٔ عمیق تر پرداخته شود، دلیل اساسی مهاجرت به سطح جهان عمدتاً بمنظور دریافت کار نسبت داده شده است. کارگران مهاجر جهان دو در سه (۳/۲) حصهٔ تمام مهاجرین بین المللی را تشکیل می دهند و اکثریت این مهاجرین به کشور های که دارای درآمد بالا بوده، نقل مکان می نمایند. برای این اشخاص و خانواده های شان، مهاجرت در خصوص درآمد، تحصیلات و صحت منافع قابل ملاحظهٔ را در پی دارد. در عین زمان برای کشور های اصلی آنها، مهاجرت می تواند سطح بیکاری را کاهش و انتقال دانش را تقویت بخشد. طی سال ۲۰۱۷، این مهاجرین به ارزش ۶۱۳ میلیارد دالر امریکایی را به خانواده های شان فرستاده اند که جریانات مالی و منبع دوامدار درآمد را برای آنها فراهم نموده است. همچنان، برای کشور های که مهاجرین را می پذیرد، مهاجرت می تواند نیروی کاری و مؤلدیت را افزایش داده و بالای سیستم تقاعد فشار را کاهش دهد.

نباید نادیده گرفته شود که همه مهاجرت ها در شرایط مطلوب صورت نمی گیرند. طی سال ۲۰۱۷، تنش ها و آزار و اذیت مردم در کشور های اصلی شان باعث مهاجرت ۶۸.۵ میلیون افراد شده که از آن جمله ۲۵.۴ میلیون آن پناهنده، ۳.۱ میلیون آن پناهجو و بیشتر از ۴۰ میلیون آن در کشور های خویش آواره شده اند. بیش از نصف این مهاجرین را کودکان تشکیل می دهند که اکثریت آنها بدون همراه و یا هم از والدین خویش جدا بوده اند. یک سوم (۳/۱) این مهاجرین به کشور های که از نگاه اقصاد کمتر مترقی بوده مهاجرت می نمایند، که در نتیجه با کمبود ظرفیت جا دادن و تابعیت مواجه می شوند.

مهاجرت در خصوص رفاه اقتصادی، پیشرفت بشر، امنیت و حصول اطمینان از مهاجرت مصئون و بهتر تنظیم شده، از اهمیت خاص برخوردار بوده و یکی از اولویت های جهانی بشمار می رود. بطور مثال، ملل متحد بمنظور بهبود مدیریت از مهاجرت دو معاهدهٔ جهانی را اتخاذ نموده است. این موضوع روشن می باشد که هیچ کشور نمی تواند به تنهایی چالش های مهاجرت را مدیریت نماید. چالش های فرا مرزی نیازمند راه حل های فرا مرزی می باشد.

روند رو به رشد مهاجرت

منبع: ملل متحد

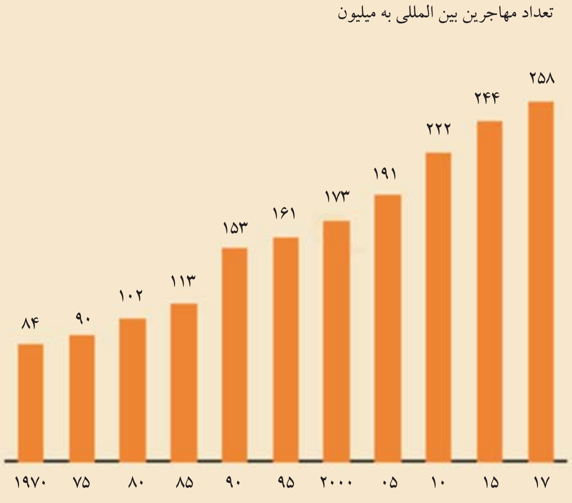

منبع: گزارش جدید مهاجرت جهانی ۲۰۱۸

به ارزش ۴۶۶ میلیارد دالر امریکایی و یا ۷۶ درصد جریانات پرداخت های جهانی بـه اقـتصاد های در حـال توسعه صورت می گیرد که این رقم **سه برابر** کمک های رسمی توسعوی سال ۲۰۱۷ می باشد.

کشور های که به آن پول فرستاده می شود

جریانات ورودی پرداخت های جهانی مهاجرین طی سال ۲۰۱۷، مبلغ به میلیارد دالر امریکایی

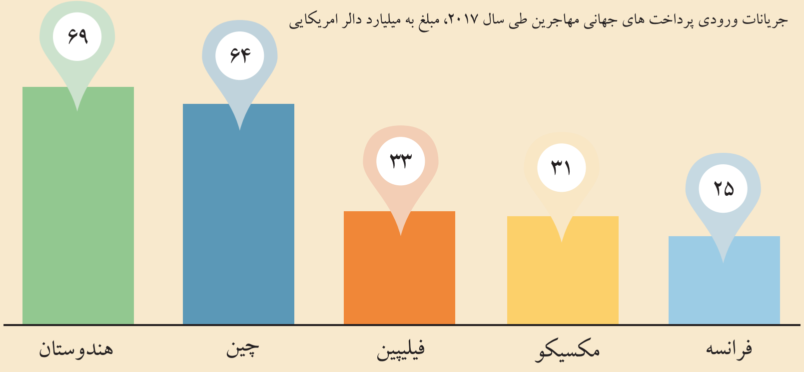

منبع: بانک جهانی

مهاجرین کشور های فقیر، پس از مهاجرت به کشـور های توسعه یافته از مزایای ذیل مستفید گردیده اند:

۱۵ برابر افزایش در درآمد

۲ برابر افزایش در ثبت نام به مکاتب

۱٦ برابر کاهش در مرگ و میر اطفال

مهاجرت بعضاً چالش‌زا نیز می باشد

بحران مهاجرین در سوریه و سودان از میان ۱۰ مهاجرت جهان طی سال های ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۵، چهارمین بحران را تشکیل میدهد. اکثریت مهاجرین که طی سال های ۲۰۰۵ الی ۲۰۱۰ از افغانستان به پاکستان مهاجرت کرده بودند، طی سال های ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۵ دوباره به کشور خود بازگشته اند که این امر جریان معکوس مهاجرت را نشان میدهد.

۱۰ دهلیز برتر مهاجرت از سال ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۵

تعداد مهاجرین بین المللی به میلیون ها فرد

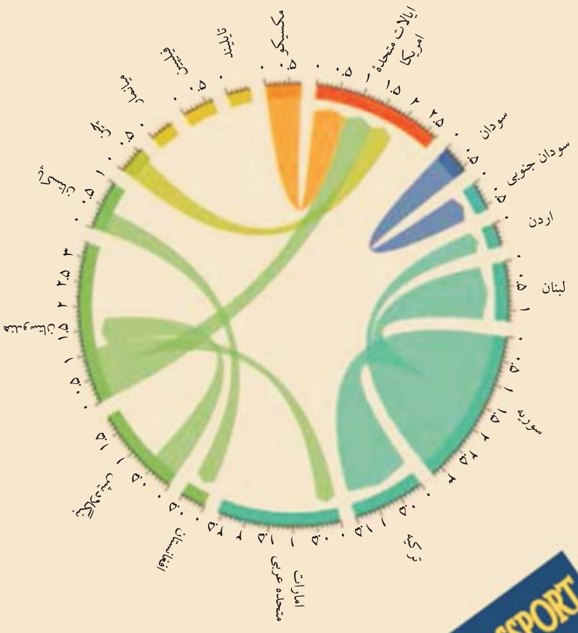

۱۰ دهلیز برتر مهاجرت از سال ۲۰۰۵ الی ۲۰۱۰

تعداد مهاجرین بین المللی به میلیون ها فرد

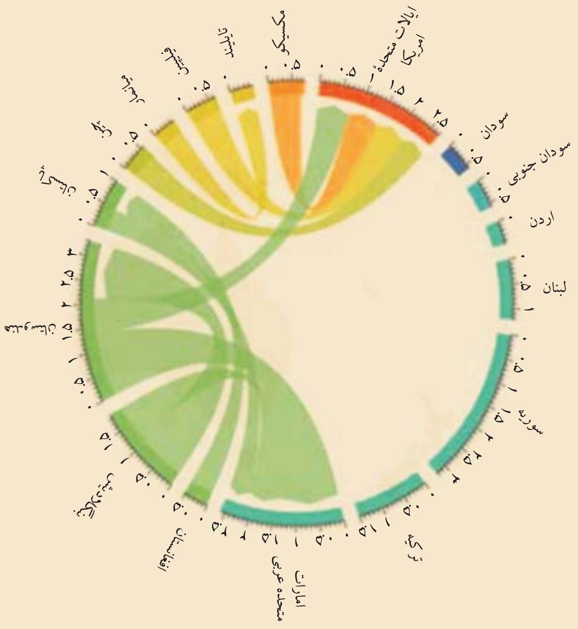

یادداشت: بعضی از کشورها بدلیل نبود اطلاعات، در این لیست قرار نداشته، ولی بمنظور مقایسه در نظر گرفته شده اند.

طی سال ۲۰۱۷، ۸۵ درصد تمام مهاجرین به اقتصاد های در حال توسعه که شامل ایران، لبنان، پاکستان، ترکیه و یوگاندا بوده، مهاجرت کرده اند.

طی سال ۲۰۱۷، ۶۸ درصد تمام مهاجرین از پنج کشور ذیل می باشند: افغانستان، میانمار، سومالیا، سودان جنوبی و سوریه

تهیهٔ مقاله: جیا فینگ، کارمند ارشد ارتباطات – صندوق بین المللی پول

ماهنامهٔ: Finance and Development – دسمبر ۲۰۱۸

برگردان: سید محمود هاشمی

د ټولنیزه خوندیتوب پیاوړتیا او د بشري پانګې پراختیا لپاره د کورنیو مالیاتو د ظرفیت لوړول اړین دي

د پرمختګ په حال کې هغو اقتصادونو لپاره چې غواړي د ټولنیز خوندیتوب سیستمونه پیاوړي، زده کړه او روغتیا تـه لاسرسی زیاته کړي، یوه ستره ننګونه دا ده چې څنګه د یو لوی غیر رسمـي سکـتـور پـه ساحه کې خپل اړین عواید زیات کړي.

باید وویل شي چې د غیر رسمي سکتور بنسټیز ځانګړنه په دې سکتور کې په زیاته پیمانه د لږ مهارت لرونکو دنـدو او همدا ډول د عوایدو د ځو ډولـه او د بـدلـیـدو وړ سرچینې شتون دی. دا کار پر عوایدو په ځانګړې توګه په لږ عاید لرونکو وګړو باندې د مالیاتو له لارې د عوایدو د زیاتیدو امکانات محدودوي چې له امله یـې د ټـولـیـزه انفرادي عاید تثبیتولو ته اړتیا پیدا کیږي. د ټولنیزې بیمـې په برخه کې، غیر رسمي سکتور داسې معنی ورکوي چې دولت باید د عوایدو د عمومي سرچینو له لارې پر مـالـي تمویل باندې اتکاء زیاته کړي.

په دې برخه کې وروستۍ څېړنې ښکاره کوي چې ډېری هېوادونه وروسته له دې چې مالیاتي عواید یې د کورنـیـو ناخالصه تولیداتو نږدې ۱۵ سلنې ته ورسیږي، چټکـه وده کوي چې دا کار تر یوه بریده د لوړو ټولنیزو لګښـتـونـو ښکارندوي کوي. که څه هم، د لږ عاید لرونکو هېوادونو نیمایي او د پرمختګ په حال کې د اقتصادونو یو پر

دریمه (۱/۳) برخه هېوادونو د مالیاتو نسبتونه له ۱۵ سلـنـې څخه ټیټ دي. د مالیاتو ټیټ نسبتونه په خپـل وار د لـږ ټولنیز لګښت لامل کیږي (لومړی ګراف وګورئ).

د پرمختګ په حال بازارونو او پـه لـږ عـایـد لـرونـکـو

»

هېوادونو کې زيات مالياتي نسبتونه او بدلونونه دا په ډاګه کوي چې ډېری هېوادونه د لوړو مالياتو د لګولو لپاره پراخه فرصتونه او امکانات لري. ځينې هېوادونه په دې توانيدلي دي چې په وروستيو کلونو کې خپل مالياتي نسبتونه زيات کړي او د مالياتي عوايدو په پرله پسې زياتوالي سره د کورنيو ناخالصه توليداتو کچه ۱۵ سلنې ته لوړه يا نږدې کړي. همدا ډول د دې هېوادونو له ډلې د جورجيا هېواد مخکښنه دی چې له ۲۰۰۴ کال څخه تر ۲۰۰۸ کاله پورې يې د مالياتي عوايد له لارې خپل کورني ناخالصه توليدات ۱۲.۹ سلنې ته لوړ کړي. د مالديف په ۲۰۱۱-۲۰۱۵ کلونو کې د مالياتي عوايدو له لارې کورني ناخالصه توليدات ۱۱ سلنې ته زيات کړي دي. همدا ډول يو شمېر نورو هېوادونو هم په دې دوره کې د پام وړ لاسته راوړنې درلودلې دي چې له دې ډلې ډومينيکا (۲۰۰۲- ۲۰۰۶ کلونو کې ۷.۵ سلنه)، ګانا (له ۲۰۰۰ څخه تر ۲۰۰۴ پورې ۷.۳ سلنه)، ماوريشيا (له ۲۰۱۰ څخه تر ۲۰۱۴ پورې ۶.۱ سلنه) موزامبيک (له ۲۰۰۷ څخه تر ۲۰۱۱ پورې ۶.۱ سلنه)، ګونيا (له ۲۰۰۸ څخه تر ۲۰۱۲ پورې ۵.۸ سلنه)، ملوي (له ۲۰۰۳ څخه تر ۲۰۰۷ پورې ۵.۷ سلنه) او کمبوديا (له ۲۰۱۲ څخه تر ۲۰۱۶ پورې ۵.۰ سلنه) پورې لوړوالی ثبت کړی دی.

هغه هېوادونه چې د مالياتي عوايدو له لارې يې کورني ناخالصه توليدات ۱۵ سلنې ته ورسېږي، په لوړه کچه وده لرونکي هېوادونه ګڼل کېږي

دا هېوادونه ښکاره کوي چې څه شی شونی دی. خو دولتونه څنګه کولای شي چې په منصفانه او اغېزناکه

»

د مالي تمويل پراختيا

لږ مالياتي عوايد د لږ ټولنيز لګښت لامل کېږي. د عوايدو لوړول له هېوادونو سره مرسته کوي څو وده وکړي.

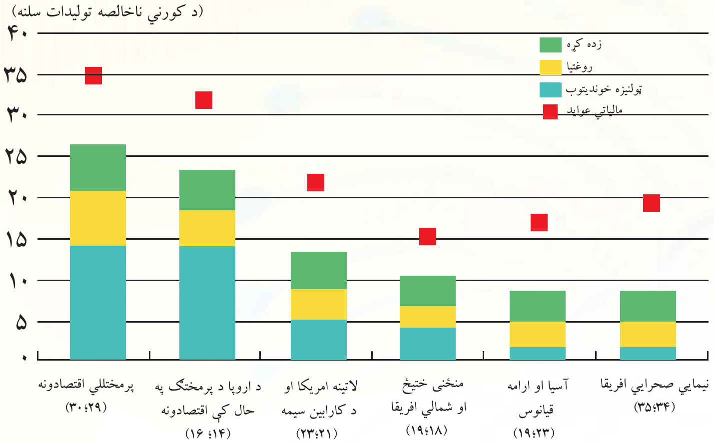

سرچينه: د پيسو نړيوال صندوق، د نړيوالو معلوماتو ټولګه

يادداښت: بيلګه ايزه کچه د لګښت د بېلګې او د عوايدو د بېلګې په برخو کې د هېوادونو شمېر ښکاره کوي

د مالياتو کچه او ترکيب

په بډايه هېوادونو کې د مالياتو کچه او ترکيب له غريبو هېوادونو سره توپير لري، چې په زياته اندازه لګښت او د لګښتونو پر مالياتو باندې ټينګار کوي.

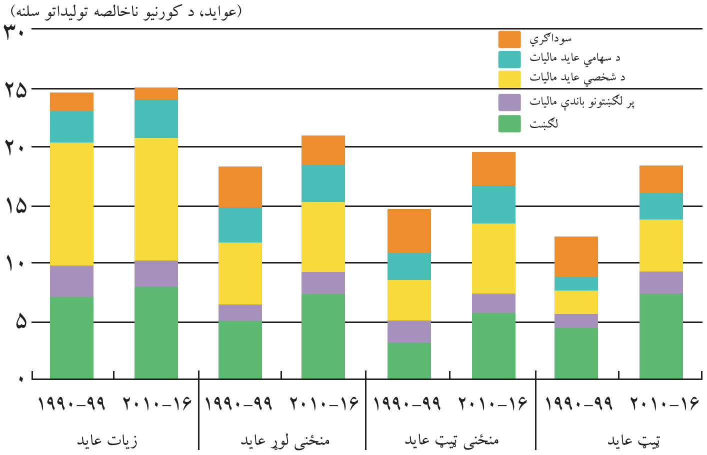

سرچينه: د پيسو نړيوال صندوق، د نړيوالو معلوماتو ټولګه

توګه خپل مالیاتي ظرفیت لوړ کړي؟

کله چې دا هېوادونه خپل مالیاتي سیستمونه پرمختللی کوي، ورسره سم خپل لګښتي مالیات او پر مصرفونو باندې انتخابي مالیات لوړوي او د عایداتي مالیاتو د سیستمونو پراختیا په لومړیتوب کې واقع کوي (دویم ګراف وګورئ).

پراخه لګښتي مالیات: هغه مالیاتو ته ویل کېږي چې یو هېواد خپل عواید د لګښتي مالیاتو په ځانګړې توګه د ارزښت لرونکو مالیاتو له لارې زیاتوي او د هغو هېوادونو لپاره د یو بنسټیز لامل په توګه پاتې کېږي چې په تېرو لسیزو کې یې خپل مالیاتي نسبتونه خورا لوړ کړي دي.

پر لګښتونو باندې مالیاتو ته زیاته اتکاء: پر توکو باندې اصلاحي مالیات لکه؛ انرژي، الکول، تنباکو او (تر یوه بریده) خوږو مشروباتو (چې په عادي ارزښت لرونکو مالیاتو باندې وضع کېږي) کېدای شي د عوایدو لپاره یوه اغېزناکه سرچینه پاتې شي او د هغه د مصرف په تړاو منفي روغتیایي اغېزې راکمې کړي. د لګښتي مالیاتو ترڅنګ، پر مصرفونو باندې مالیات په لنډه موده کې د عوایدو د زیاتولو امکان رامنځ ته کوي.

د شخصي عاید زیاتېدونکي مالیات: د دې سیستم پراختیا پرمختللو اقتصادونو لپاره د عوایدو یوه مهمه سرچینه او د عوایدو د بېرته ویشلو لپاره د اغېزناکه سیستمونو یوه مهمه برخه ګڼل کېږي. که څه هم، په غوړېدلو بازارونو او د پرمختګ په حال اقتصادونو کې مالیاتي معافیت او مالیاتي تیښتې د عوایدو دغه لنډمهاله امکان محدودوي. خو سره له دې هم، تجربو ښودلې ده چې هېوادونه اوس هم کولای شي چې پر شخصي عایداتو باندې د مالیاتو د پیاوړي سیستمونو له لارې عواید د پام وړ زیات کړي.

اضافي مالیاتي تدابیر: د مالیاتي سرچینو د خوندیتوب او د لا پراختیا لپاره نورې سرچینې هم تر لاس لاندې نیول کېدای شي. دا اقدامات د سهامي عایداتي مالیاتو نه ورکړه او په نړیوال مالیاتي سیستم کې د دوه اړخیزه ورانوونکي سیالی کمول رانغاړي، خو دا کار هم پیاوړي نړیواله همکارۍ ته اړتیا لري څو اغیزې پر ځای پرېږدي. د سهامي مالیاتي نرخونو کچه په منځنۍ توګه په تېرو څو لسیزو کې په ټوله نړۍ کې د پام وړ کموالی موندلی او د معافیتونو، کسرونو او مالیاتي پلان جوړونې له کبله له قانوني نرخونو څخه ټیټ پاتې شوی دی.

د لګښت ښه اغېزناکتیا: د ورته لګښت لرونکو هېوادونو په ټولنیزه پایلو کې د پام وړ بدلون راغلی دی چې دا د لګښت د اغېزناکتیا د لا ښه کېدو لپاره د زیاتو امکاناتو ښکارندوي کوي. د اضافي عوایدو له نه ضایع کېدو څخه د ډاډ ترلاسه کول اړین دي. ټول لګښتیزه توکي باید وکتل شي څو ډاډمن شي چې خپلو اقتصادي او ټولنیزو موخو ته رسېږي. د روغتیا ساتنې په سکتور کې د نا اغېزناکه لګښتونو اټکلونه ښکاره کوي چې د هېواد په ټولو عایداتي کټګوریو کې د لګښت شاوخوا ۴۰ سلنه ضایع کېږي. همدا ډول ډېری شمېر هېوادونه د انرژۍ پر نا اغېزناکو او ناعادلانه مالي لګښتونو باندې خورا ستر مبلغونه لګوي څو کورني مصرفوونکي د نفت له ناثابته نړیوالو بیو څخه وساتي. د دغو مالي سرچینو(فنډونو) د اصلاح او سمون په وړاندې یو ستر خنډ د خوندیتوب لپاره د یوه پیاوړي شبکې نشتوالی دی څو بې وزله خلک د انرژۍ له زیاتېدونکو بیو څخه خوندي وساتي.▣

سرچینه: د مالي تمویل او پراختیا خپرونه

ژباړونکی: مسعود ودان

د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي په کابل کې د ایټالیا سفارت له استازو سره وکتل

د ۱۳۹۸ کال د وری ۲۰ مه – د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي په کابل کې د ایټالیا سفارت د مرستیال سره د اقتصادي ودې، بانکدارۍ سکتور د پرمختګ او بانکدارۍ نظام د وضعیت په اړه د افغانستان بانک په مرکزي دفتر کې غونډه وکړه.

د افغانستان بانک لومړي مرستیال او سرپرست رئیس ښاغلي واحدالله نوشیر په هیواد کې د افغانستان بانک او بانکي نظام د یوې نیمې لسیزې لاسته راوړنو او کړنو ته په اشارې سره وویل چې د افغانستان بانک د اقتصادي ودې په موخه هڅه کوي چې مالي آسانتیاوو ته لاسرسي سره خلک وکولای شي وړو او منځنیو سوداګریو په رامنځته کولو سره د هیواد په اقتصادي وده او پرمختګ کې خپل سهم ادا کړي.

په کابل کې د ایټالیا سفارت استازو هم له د افغانستان بانک سره د دوه اړخیزو همکاریو لپاره چمتوالی وښود او د افغانستان اقتصادي او مالي نظام د لا پرمختګ لپاره یې پر کړو ژمنو ټینګار وکړ.

د یادونې وړ ده چې په دې غونډه کې د افغانستان بانک د لومړي مرستیال او سرپرست سربېره، په کابل کې د ایټالیا سفارت مرستیال، د ایټالیا سفارت لومړي سکرتر، د افغانستان بانک د مالي چارو څخه د څارنې لوی آمر او د پولي سیاست لوی آمریت مرستیال ګډون کړی وو.▣

د افغانستان بانک، سوداګریزو بانکونو او کوچنیو مالي ادارو لپاره د پوهاوی پروګرام جوړ کړ

کابل، ۱۳۸۹ د وري ۲۱ـ د افغانستان بانک د عامه اعتبارونو د ثبت په سیستم کې د پرمختګونو په پام کې نیولو سره مالي وجوه ته د خلکو د لاسرسی د اسانتیاو په موخه د سوداګریزو بانکونو او د کوچنیو مالي ادارو استازو لپاره د پوهاوی پروګرام په لاره واچوه.

د افغانستان بانک لومړي مرستیال او سرپرست ښاغلي واحد الله نوشیر د افغانستان په بانکي نظام کې د عامه اعتبارونو د ثبت او د منقولو اموالو د رهني حقونو د ثبت د سیستمونو په ارزښت باندې د خبرو په ترڅ کې وویل چې د دې پروګرام د جوړیدو موخه، د اعتباري معلوماتو د راټولولو لپاره د عامه اعتبارونو د ثبت د سیستمونو د معاصره میتودونو کارونه ده.

همدا ډول، د افغانستان بانک لومړي مرستیال زیاته کړه چې د افغانستان بانک د بانکدارۍ په سیستمونو کې د پرمختګ په پام کې نیولو سره او د عامه اعتبارونو د ثبت او منقولو اموالو د رهني حقونو د ثبت د سیستمونو دویم پړاو د تطبیقولو په برخه کې د هغوی د تجهیز لپاره ځینې پلانونه تر لاس لاندې لري؛ په همدې موخه یې د پوهاوی پروګرام جوړ کړ څو په دې برخه کې د زده کړې په ترلاسه کولو سره، مالي وجوه ته د لاسرسی د لا اسانتیا ترڅنګ د عامه اعتبارونو د ثبت سیستم، د احتمالي مالي خطرونو د کموالي او د پور په ترلاسه کولو کې د اسانتیاو د رامنځ ته کولو لامل کیږي.▣

هیئت مدیره انستیتیوت مالی و بانکداری افغانستان طی نشستی اجراات ربع اول سال ۲۰۱۹ میلادی این انستیتیوت را به بحث گرفتند

کابل، ۱۲ حمل ۱۳۹۸– نشست هیئت مدیره انستیتیوت مالی و بانکداری افغانستان، تحت ریاست محترم واحد الله نوشیر معاون اول دافغانستان بانک و رئیس هیئت مدیره AIBF راه اندازی شد. در این نشست نخست محترم لطف الحق نور پسرلی رئیس انستیتوت مالی و بانکداری افغانستان در مورد عملکرد ها و دستاورد های انستیتوت در ربع اول سال ۲۰۱۹ گزارش ارائه نمود.

در عین حال، محترم واحد الله نوشیر معاون اول د افغانستان بانک و رئیس هیئت مدیره انستیتوت مالی و بانکداری افغانستان بعد از سمع گزارش انستیتیوت، طی این جلسه در رابطه به پیشرفت ها، تسریع و بهبود کارهای انستیتوت مالی و بانکداری افغانستان رهنمایی های لازم ارائه نموده اضافه کرد که هیئت مدیره انستیتوت تلاش می ورزد تا ادارات دیگر را هم متقاعد ساخته تا به هدف بلند بردن ظرفیت بانکداری و مالی همکاران خود، آنها را به این انستیتوت متذکره معرفی نمایند.

قابل ذکر است که در این نشست علاوه بر محترم واحد الله نوشیر معاون اول د افغانستان بانک و رئیس هیئت مدیره انستیتوت مالی و بانکداری، محترم بهرام برزین و محترم سالم امید، نیز اشتراک نموده بودند. ▣

د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي، د ګمرکاتو د مشرتابه پلاوي او سوداګريزو بانکو له استازو سره غونډه وکړه

د ۱۳۹۸ کال د وری ۲۷ مه – د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي د ګمرکاتو رئيس ښاغلي رشاد پوپل او د سوداګریزو بانکونو له استازو سره د تادیاتو، سترو او منځنيو مالیاتو او ګمرکي عوایدو په اړه چې په برېښنايي توګه د سوداګریزو بانکونو له لارې ترسره کيږي، خبرې اترې وکړې.

د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحیمي سوداګريزو بانکونو استازو ته د د دولتي عوایدو د تعرفو تادیه کوونکو لپاره د لا آسانتیاوو د رامنځته کولو په موخه اړینې لارښوونې وکړې.

ښاغلي رحیمي زیاته کړه چې اوس سوداګر کولای شي د هېواد له ګوټ ګوټ څخه په هر یوه سوداګريز بانک کې چې حساب ولري خپلې تعرفې او مالیاتي لیږدونې ترسره کړي، خو بانکونه باید هڅه وکړي چې سوداګرو ته د لا آسانتیاوو لپاره لارې چارې برابرې کړي.

په همدې ډول د ګمرکاتو لوی رئيس ښاغلي رشاد پوپل هم وویل چې برېښنايي راکړو او ورکړو سره د ګمرکاتو ترڅنګ سوداګرو ته هم آسانتیاوې رامنځته شوي او له سوداګریزو بانکونو څخه یې د ښې همغږۍ په موخه وغوښتل چې خپلې چارې ګړندۍ او لا ښې کړي، څو د دولتي عوایدو تادیه کوونکي وکولای شي په خوندي او ارامه فضا کې خپلې مالي لیږدونې ترسره کړي.

اوسمهال د افغانستان بانک په نمایندګیو کې له پنځوس زره افغانۍ زیاتې نغدي معاملې نه ترسره کيږي، د دولتي عوایدو د تعرفو تادیه کوونکي او سوداګر د سوداګریزو بانکونو او د دې بانکونو د ولایتي نمایندګیو له لارې خپلې لیږدونې ترسره کوي.▣

د افغانستان بانک په پلازمینه کابل کې افغانۍ زاړه بانکنوټونه وسوځول

د ۱۳۹۸ کال د ورې ۱۴ مه – د افغانستان بانک د قانون د ۳۹ او ۴۲ مادې پربنسټ یو میلیاردو ۷۸۵ میلیونه ۷ سوه زره له کاره لوېدلې زړې افغانۍ بانکنوټونه د سوځولو د ځانګړې پلاوي پر وړاندې په کابل کې وسوځول.

د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحیمي د پیسو د سوځولو پرمهال وویل چې په افغانستان کې له پیسو څخه د سمې ساتنې کلتور باید دود شي، پیسې باید په بکسي جیبونو کې وساتل شي او بانکدارۍ سیستم باید پیاوړی شي چې نغدي معاملو حجم کم شي، څو د پیسو له ژر زړیدو او له کاره لویدو څخه مخنیوی ترسره شي.

ښاغلي رحیمي زیاته کړه که څه هم افغانۍ بانکنوټونه په لوړ کیفیت چاپ شوي، خو په ورځنیو چارو کې له دې پیسو څخه د خلکو د ناسمې ساتنې او ناوړه کارولو له امله ژر زړېږي او د بیاځلي چاپ لپاره یې لګښت ترسره کیږي.

د یادونې وړ ده چې زړو سوځول شویو بانکنوټونو زریز، پینځه سویز، سلیز، پنځوسیز، شلیز، لسیز، پینځه ایز، دوه ایز او یو ایز ډولونه لرل چې د مشرانو جرګې، د عدلیې وزارت، مالیې وزارت او امنیتي ارګانونو د استازو په ګډون او د افغانستان بانک د بېلا بېلو برخو د پلاوي پر وړاندې وسوځول شول.■

رئیس کُل د افغانستان بانک به آیندهٔ روشن اقتصاد کشور خوش بین است

با وجود اینکه افغانستان با چالش های اجتماعی و اقتصادی رو برو است، ولی باز هم محترم خلیل صدیق رئیس کُل د افغانستان بانک به آیندهٔ روشن اقتصاد کشور خوشبین می باشد.

تنظیم سکتور بانکی افغانستان با معیار های بین المللی بانکی در زمینه ارتباط بازار مالی کشور با بازار های مالی بین المللی یک گام بزرگ شمرده میشود. جهت رسیدن به این هدف، د افغانستان بانک به حیث بانک مرکزی کشور دو مسئله مهم را روی دست گرفت که یکی آن عصری سازی زیرساخت های بانکی کشور و دیگر آن تلاش در جهت جذب حد اقل ۹۰ درصد مردم کشور به سوی بانکداری رسمی، می باشد.

محترم خلیل صدیق رئیس کُل د افغانستان بانک که ریاست این پروسه را بر عهده »

دارد، می گوید " هدف و پلان اساسی د افغانستان بانک برای بانک ها و اقتصاد کشور طی سال های آینده این است تا با طرح و تطبیق سیاست های پولی سالم و مؤثر ثبات قیم را حفظ نموده، از نوسانات حاد نرخ مبادله جلوگیری کرده و ضمن توجه به رشد اقتصادی سهم خود را در ثبات اقتصاد کلان کشور به خوبی ایفا نماید."

پیشرفت ها در این عرصه تا هنوز به جهت مثبت میلان داشته است. در ماه دسمبر سال ۲۰۱۸، صندوق بین المللی پول (IMF) چهارمین گزارش ارزیابی شش ماهۀ اصلاحات اقتصادی و مالی افغانستان را به نشر سپرده است. در این گزارش تذکر گردیده که افغانستان در قسمت برنامۀ اصلاحات خود را با شرایط از قبل تعیین شده عیار کرده است. طی این گزارش از عملکرد افغانستان در زمینه حفظ انفلاسیون در حد پائین و افزایش ذخایر ارزی ستایش بعمل آمده است. با تکمیل مؤفقانه چهارمین دور ارزیابی اصلاحات اقتصادی و مالی، افغانستان از سوی صندوق بین المللی پول مبلغ ۶.۲ میلیون دالر امریکایی مستحق شمرده شده است.

باید یادآور شده که افغانستان در این زمینه تا هنوز مبلغ ۲۴.۸ میلیون دالر امریکایی را دریافت نموده است.

برای نیل به ثبات هر چه بیشتر سکتور بانکی ضرورت است تا نظام بانکی کشور تحت نظارت جدی و تطبیق قوانین قرار گیرد. محترم خلیل صدیق می گوید که تمام بانک ها باید تحت نظارت شدید قرار گیرد تا از یکطرف مصونیت مشتری تأمین شده و از طرف دیگر بانک‌ها بتوانند نقش خود را در توسعه خدمات مالی و دسترسی به آن افزایش دهند.

توسعه چارچوب بانکداری

د افغانستان بانک بمنظور توسعه دسترسی عامه به خدمات مالی، آمریت اختصاصی را به نام دسترسی به خدمات مالی در چوکات تشکیلات د افغانستان بانک ایجاد کرده است، که به سطح ملی فعالیت می نماید. این آمریت با بانک جهانی بر روی استراتیژی ملی دسترسی به خدمات مالی افغانستان (NFIS-A) که قرار است در نیمه سال ۲۰۱۹ به اجراء گذاشته شود، همکاری می نماید. آقای صدیق می گوید: " این استراتیژی بمنظور بهبود دسترسی به خدمات مالی در کشور روی نقش تکنالوژی موبایل تمرکز نموده و شبکه های مخابراتی موبایل در این پروسه، شرکای ذینفع ما می باشند".

محترم خلیل صدیق میگوید که تحقیق بانک جهانی نشان می دهد که ۳۶ درصد افغان ها از بانک ها استفاده نمی نمایند، زیرا آنها به این باور اند که خدمات بانک‌ها با اصول شریعت برابر نیست. بمنظور حل این مسئله، د افغانستان بانک طی سال ۲۰۱۸، جواز ایجاد اولین بانک کاملاً اسلامی را صادر کرد که در نتیجۀ آن بانک اسلامی افغانستان (IBA)، تأسیس گردید.

رئیس کُل د افغانستان بانک خوشبین است که افزایش دسترسی به بانکداری اسلامی باعث تقویت دیدگاه مردم در مورد خدمات مالی در افغانستان خواهد شد. محترم صدیق همچنان میگوید: "یک بانک کاملاً اسلامی می تواند در کُل اعتماد عامه را روی نهادهای مالی افزایش دهد". علاوه بر افزایش دسترسی به خدمات مالی، بانک اسلامی افغانستان (IBA) از طریق تأمین خدمات مالی اسلامی به شرکت ها در رشد اقتصادی

نیز کمک خواهد کرد.

تشویق سازمان های تجاری

د افغانستان بانک در عرصهٔ پیشرفت اقتصاد کشور یک سلسله گام های دیگر را نیز برداشته است. در آغاز سال ۲۰۱۹، د افغانستان بانک اعلان نمود که در سراسر کشور اوسط نرخ تکتانه را کاهش خواهد داد. کاهش در اوسط نرخ تکتانه که برای اولین بار در ماه مارچ سال ۲۰۱۸ تطبیق گردید، اوسط نرخ تکتانهٔ قروض را از ۱۳ درصد به ۱۲.۲ درصد کاهش داده است که انتظار می رود این امر باعث افزایش سرمایه گذاری و بهبود رشد اقتصادی خواهد شد. علاوه بر این، امور تضمین قروض سهل تر شده و مدت بازپرداخت قرضه از سه سال به پنج و یا هفت سال تمدید گردیده است.

سکتور زراعت سهم قابل ملاحظهٔ را در تولیدات ناخالص داخلی افغانستان دارد، که حدوداً ۶۱ درصد خانوار ها از طریق این سکتور درآمد خویش را بدست می آورند. بر اساس گزارش بانک جهانی، ۷۰ درصد افغان ها در جوامع روستایی کار و زندگی می نمایند. محترم صدیق می گوید که کشور ما تحت تأثیر خشک سالی قرار داشته، ولی برف و بارندگی های اخیر باید شرایط زراعتی را بهبود بخشیده و باعث رشد سکتور زراعت گردد.

به سطح اقتصاد کلان، د افغانستان بانک این را می پذیرد که اکنون نیز برای حفظ ثبات افغانی، تشویق تجارت بین المللی و جذب بیشتر سرمایه گذاری خارجی در افغانستان نیاز می باشد. آقای صدیق می گوید: " بانک مرکزی یک رژیم متحول مدیریت شدهٔ نرخ مبادله اسعار را تعقیب میکند و بمنظور کاهش نوسانات شدید نرخ مبادلهٔ اسعار به ویژه حفظ ثبات نرخ مبادلهٔ افغانی در برابر دالر امریکایی در بازار اسعار مداخله مثبت می نماید. د افغانستان بانک به صورت کُلی از دو ابزار، لیلام اسعار و اوراق بهادار جهت حفظ ثبات پول افغانی در بازار استفاده می نماید.

حمایت از بانکداری

با توجه به این که موفقیت بالقوه افغانستان به ثبات سکتور بانکی آن ربط می گیرد، نگرانی های وجود دارد که انتخابات پیش رو و افزایش بی ثباتی سیاسی روی اقتصاد و نظام بانکی کشور تأثیرات منفی بگذارد. محترم صدیق می گوید: " بدبختانه، بی ثباتی سیاسی سبب شده که بانک ها در زیرساخت های خویش سرمایه گذاری نکرده و در اجرای قروض کوتاه مدت و میان مدت به سکتور خصوصی کمتر سهم بگیرند".

گفتگوهای صلح میان ایالات متحده امریکا و طالبان امیدواری هایی برای ثبات در افغانستان بمیان آورده است. با این حال، رئیس کُل بانک مرکزی به این باور است که هر نوع پیشرفت در مذاکرات صلح می تواند سکتور بانکی را بگونهٔ مثبت متأثر ساخته و برای سکتور خصوصی کشور سود بخش واقع شود.

محترم خلیل صدیق میگوید که این تحولات می‌تواند تأثیر عمیقاً مثبت را بالای ثبات اقتصاد کلان داشته باشد. او همچنان افزود که به طور کُلی، چشم انداز رشد اقتصادی کشور در سال های آینده برای زمان میان مدت، نسبتاً روشن به نظر می رسد.▣

نوسینده: کیمبرلی لانگ (The Bankers مجله) مورخ اول اپریل سال ۲۰۱۹

د آسیا پراختیایي بانک له افغانستان سره د بیخ بنسټونو په جوړولوکې مرسته کوي

د آسیا پراختیایي بانک د راپور له مخې په افغانستان کې د بنسټیزو پروژو پلي کېدل او د بنسټونو جوړېدل د دې لامل ګرځي چې دغه هېواد منځنۍ آسیا له جنوبي آسیا سره ونښلوي او د ټرانزیت په یو سوداګریز مرکز بدل شي. که چېرې دا پروژه په بشپړه توګه عملي شي افغانستان به د ګاونډیو او نړیوالو هېوادونو د مرستې له احتیاجه وژغورل شي او خپل عادي او انکشافي بودجه به له خپلو عوایدو بشپړه کړي.

د دغه بانک رئیس سمویل تومیوا د ۱۳۹۸ کال د وري ۱۴مه په کابل کې د نوي اقتصادي راپور د وړاندې کولو پر مهال وویل، دغه بانک ژمن دی چې افغانستان سره د بیخبنسټونو د جوړولو په برخه کې مرسته وکړي، څو خپل اصلي هدف ته چې د بې وزلۍ له منځه وړل دي، ورسیږي. په بنسټیزو چارو پانګه اچونه د دې لامل ګرځي چې اقتصاد پیاوړی، بېوزلي کچه راکمه، کاري چاپیریال پراخ، سوداګري زور واخلي او په ټولیزه توګه د دولت عواید لوړ کړي.

دغه راز د آسیا پراختیایي بانک په مقابل کې له دولت څخه هم غواړي چې روڼوالی رامنځته د پروژو له پلي کېدو څخه څارنه او ارزونه کړندۍ او د پروژو څخه د ښې ګټې اخیستنې لپاره لارې چارې هوارې شي.

د آسیا پراختیایي بانک ژمن دی چې د سیمه ایزو همکاریو په رامنځته کولو او په بنسټیزو پروژو په پانګې اچونې سره د افغانستان دولت سره خپلې مرستې دوامداره او جاري وساتي. په بنسټیزو پروژو پانګه اچونه به له یوې خوا بیخ بنسټونه پیاوړي او له بل پلوه به د بېوزلۍ کچه هم ټیټه کړي، ځکه د آسیا پراختیایي بانک اصلي چورلیز هم له بیوزلۍ سره مبارزه ده. داپه داسې حال کې ده چې د افغانستان د احصایې مرکزي اداره د ارقامو له مخې تازه موندنې هم ښکاره کوي چې تر نیمایي

حمیدالله فیضي بابکرخیل
د افغانستان بانک د ریاست د دفتر د لوی
آمریت د عامه پوهاوي مدیر

ډېر افغانان د بېوزلۍ تر کرښې لاندې ژوند کوي. د دې ادارې سروې له مخې ۵۱.۷ سلنه وګړي د بېوزلۍ له بېلابېلو ستونزو سره لاس او ګریوان دي.

اوسمهال د آسیا پراختیایي بانک پریکړه کړې چې له افغانستان سره به د بنسټیزو پروژو په جوړولو او د سیمه ایزې همکارۍ په برخه کې مرسته وکړي. د همدې لپاره د آسیا پراختیایي بانک غواړي چې د کابل – کندهار د لارې په

»

بیا رغاونه کې مرسته وکړي. د نا امنیو تر څنګ، کمزوري اتصال، د انرژۍ سرچینو ته نه‌لاسرسی او د کرنې ډېر کم پرمختګ هغه موضوعات دي چې د افغانستان اقتصادي وده یې زیانمنه کړې ده.

د آسیا پراختیایي بانک په اقتصادي راپور کې راغلي چې په افغانستان کې د بنسټونو د جوړولو په برخه کې ۴.۵ میلیارده ډالره ونډه لري چې تر اوسه یې ۲۰ سلنه لګول شوې ده. په راپور کې وړاندوینه شوې ده چې په ۲۰۱۹ میلادي کال کې به د افغانستان اقتصادي وده پیاوړې او په ۲۰۲۰ میلادي کال کې نوره هم لوړه شي. دغه راز د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق هم د هېواد روښانه راتلونکي اقتصاد ته هیله مند دی. نوموړي د (The Banker) مجلې سره په مرکه کې ویلي له نړیوالو بانکي معیارونو سره د افغانستان د بانکي سکتور د برابرولو پایله، له نړیوالو مالي بازارونو سره د هېواد د مالي بازار د اړیکو په برخه کې یو ستر ګام ګڼل کیږي. د دې موخې د ترلاسه کولو لپاره د افغانستان بانک، د مرکزي بانک په توګه دوه دندې لري چې یو یې د هېواد د بانکي بیخبنسټونو عصري کول او بل یې د لومړي ځل لپاره د بانکدارۍ رسمي خدمتونو ته د هېواد د شاوخوا ۹۰ سلنه وګړو د جلبولو هڅه ده.

نوموړی زیاتوي: "د راتلونکو کلونو لپاره د هېواد د بانکونو او اقتصاد په برخو کې د افغانستان بانک بنسټیزه موخه او پلان دا دی، څو د بیو ثبات د سالمه او اغیزمنه پولي سیاستونه په طرح کولو او تطبیقولو سره وساتي، د مبادلې په نرخ کې شدیده نوسانونه راکم کړي او د اقتصادي ودې ترڅنګ د لوی اقتصاد په ټولیزه ثبات کې ونډه واخلي".

دیادولو ده چې تل نړیوال د افغانستان له دولت څخه د مرستو په وړاندې د ښې حکومتوالی، او وړتیا لوړونې غوښتنه کوي، که چېرې د افغانستان دولت روڼتوالي، حساب ورکونې، کاري وړتیا لوړونې او د پروژو له پلې کېدو څخه کره ارزونه او څارنه ترسره کړي، په خپله به اقتصادي پرمختګ ته لاره هواره شي.

د آسیا پراختیایي بانک د ۲۰۱۸ زېږدیز کال تر نیمایي پورې نږدې ۸۱۷.۳ میلیونه امریکایي ډالرو په اندازه پور ورکړی او همدارنګه ۳.۹ میلیارده ډالر بلاعوضه مرستې کړې دي. دغه بانک د افغانستان په سطح د څه باندې ۱۷۰۰ کیلومتره سړکونو د جوړولو او بیا رغونې لپاره په مجموعي ډول ۲.۲ میلیارده ډالره مرستې کړې دي. د افغانستان د انرژۍ له سکتور سره د تر ټولو غټ بودجودي مرسته کوونکي په توګه د آسیا پرمختیایي بانک تر اوسه ۵ میلیونه وګړو ته د بریښنا په رسولو کې مرسته کړې ده. د آسیا پرمختیایي بانک به د افغان حکومت سره د همکارۍ د هغه ستراتیژۍ پر بنسټ پوره همغږې رامنځته کوي چې په ۲۰۱۷ کال کې جوړه شوې ده. دیادونې وړ ده چې د آسیا پراختیایي بانک راتلونکې مرستې به د هېواد په انرژۍ، ترانسپورټ، کرنې، طبیعي سرچینو، اداري اصلاحاتو او ښې حکومتوالی په برخو کې ولګول شي.▣

1. https://www.adb.org/ps/publications/afghanistan-fact-sheet July 2018
2. https://pa.azadiradio.com/a/29858970.html
3. http://dab-internalweb/dab/pa/posts/post/4172

لیکونکی: کیمبرلي لانګ (The Banker مجله) د ۲۰۱۹ کال د اپریل لومړۍ نېټه

اقتصادي خبرونه

افغان اقتصاد کې د تېر کال پرتله کوچنی خو مثبت بدلون

اپریل ۲۰۱۹ – ۱۴ وری ۱۳۹۸

د آسیا پراختیايي بانک په خپل یو تازه راپور کې وړاندوینه کړې چې په روان ۲۰۱۹ میلادي کال کې به د افغانستان اقتصادي وده ۲.۵ سلنه وي، په داسې حال کې چې دغه کچه بیا تېر کال ۲.۲ سلنه وه.

دغه راپور چې د چهارشنبې په ورځ خپور شو وړاند وینه کړې چې په ۲۰۱۹ کال کې به د ښه موسم له کبله د افغانستان کرنه وده وکړي او د خوراکي توکو بیې به ورسره ټیټې شي.

د آسیا پراختیايي بانک د وړاندوینې له مخې دغه اقتصادي وده به په ۲۰۲۰ میلادي کال کې ۳ سلنې ته لوړه شي.

د دغه بانک اقتصاد پوهان وایي افغانستان تېر کال له امنیتي او سیاسي ستونزو، وچکالۍ او د ګاونډیو هېوادونو له لوري له اقتصادي ننګونو سره مخ وو، او له همدې کبله یې اقتصاد ته زیان واوښت.

په ۲۰۱۶ او ۲۰۱۷ میلادي کلونو کې د افغانستان اقتصادي وده په ترتیب سره ۲.۴ او ۲.۵ سلنه وه، چې د اسیا پراختیايي بانک کمه بللې وه.

د آسیا د پراختیايي بانک په تازه راپور کې راغلي چې افغانستان دې د دوامداره اقتصادي ودې لپاره خپلو زېربناو باندې کار وکړي.

په دغه راپور کې امنیتي ستونزې، د انرژۍ سرچینو ته نه لاسرسی او د زراعتي حاصلاتو کمبود د افغانستان د اقتصادي ودې پر وړاندې مهم خنډونه بلل شوي.

د آسیا پراختیايي بانک له افغان حکومت نه غوښتي چې ټاکل شوي هدف ته د رسېدو لپاره باید دوامداره مالي سرچینې ومومي.

د آسیا پراختیايي بانک دا رپوټ په داسې حال کې خپروي چې همدا روانه اونۍ د افغانستان د مرکزي احصائیې اداري وویل، دې هېواد کې نژدې ۵۲ سلنه خلک په فقر کې ژوند کوي.

یادې اداري د خپل وروستي رپوټ لپاره د زدکړو وضعیت، روغتیا، د ژوند کولو استندرډ، کاروبار او امنیتي تاثیراتو په برخه کې د افغانانو ژوند ارزولی دی.

د افغانستان د اقتصاد وزارت هم ویلي وو چې په ښاروونو کې د فقر کچه ۱۸ سلنه، په کلیو کې ۶۱ او د کوچیانو په برخه کې بیا دغه فیصدي ۸۹ سلنه ښودل شوې چې له فقر سره مخ دي.

هشدار سازمان تجارت جهانی درباره رشد کند تجارت در جهان در سال جاری

۱۳ حمل ۱۳۹۸

سازمان تجارت جهانی بتاریخ ۱۳ حمل در تازه ترین پیش‌بینی سالانه خود در سال ۲۰۱۹، از کند شدن رشد تجارت جهان در سال جاری میلادی خبر داده است.

این سازمان پیشتر رشد تجارت جهانی امسال را ۳.۷ درصد تخمین زده بود، ولی در پیش‌بینی تازه خود این رقم را بازنگری کرده و آن را ۲.۶ درصد اعلام کرده است.

بنابر اعلام این نهاد بین‌المللی، تجارت جهانی در سه ماهه آخر سال گذشته میلادی (۲۰۱۸) سه دهم درصد کاهش داشته است. از جمله دلایلی که سازمان تجارت جهانی برای کُند شدن رشد تجارت در سال جاری برشمرده می‌توان به جنگ تجاری امریکا و چین، رشد

»

کند اقتصادی جهان، نوسانات بازارهای سهام بین المللی و سخت شدن شرایط مالی در کشورهای در حال توسعه اشاره کرد.

روبرتو آزه ودو، دبیر کُل این سازمان در کنفرانس خبری به خبرنگاران گفته است که کاهش رشد تجارت بین‌الملل به دلیل "تنش‌های تجاری میان امریکا و چین" در سال جاری عجیب نیست. او همچنین هشدار داده که ممکن در صورت اقدامات احتمالی دونالد ترامپ، رئیس جمهور امریکا درباره وضع تعرفه های سنگین تر بر وسایط وضعیت از این هم بدتر شود.

سازمان تجارت جهانی حجم تجارت کالا در کشورهای در حال توسعه در سال جاری را "قوی" ارزیابی کرده است. روبرتو آزه ودو گفته است: "حجم تجارت امریکا و چین سه درصد کُل حجم مبادلات تجاری در جهان است. مبادلات تجاری از طریق خودرو هشت درصد کُل تجارت جهانی را شامل می‌شود. بنابراین می‌توان تصور کرد که تبعات وضع تعرفه‌های بر تولید وسایط بیش از تنش‌های تجاری میان چین و امریکاست".

در یک سال گذشته چین و امریکا میلیاردها دالر تعرفه بر کالاهای یکدیگر اعمال کرده‌اند. روسای جمهور دو کشور اوایل ماه دسمبر در حاشیه دیدار سران گروه ۲۰ در آرژانتین با هم دیدار و آتش‌بس تجاری موقتی را اعلام کردند.

امریکا تابستان سال گذشته تعرفه‌های تازه‌ای را بر تقریباً ۲۰۰ میلیارد دالر کالای چینی اعمال کرد؛ چین نیز متقابلاً بر حدود ۱۱۰ میلیارد دالر کالا امریکایی تعرفه بست.

جنگ تجاری این دو غول اقتصادی جهان یکی از عوامل بی‌ثباتی اخیر در بازارهای بورس امریکا و کند شدن اقتصاد جهان قلمداد شده است.

سازمان تجارت جهانی در پیش بینی تازه خود به طور مشخص به تبعات خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا که حالا به بن بست رسیده، اشاره نکرده است.

رئیس سازمان تجارت جهانی گفته است: "بر اساس تحلیل‌های خود بریتانیا، اگر این کشور بدون حصول توافق از اتحادیه اروپا جدا شود، تولید ناخالص ملی این کشور ۷.۶ درصد کاهش خواهد یافت؛ این رقم بزرگی است و ما را مجبور خواهد کرد ارقام خود (درباره تجارت جهانی) را کاهش دهیم".

میشل بارنیه، مذاکره کننده ارشد اتحادیه اروپا امروز گفته است اتحادیه اروپا در حال آماده شدن برای خروج بدون توافق بریتانیا از این اتحادیه است. نمایندگان پارلمان بریتانیا بتاریخ ۱۲ حمل بار دیگر از توافق بر سر پیشنهادها در مورد گام های بعدی برگزیت بازمانده‌اند.

در این رای‌گیری پارلمانی، چهار طرح برای خروج از اتحادیه اروپا به رای گذاشته شد که از جمله شامل طرح اتحاد گمرکی و آرایشی شبیه به رابطه نروژ با اتحادیه اروپا بود – حفظ بریتانیا در بازار یکپارچه اروپا – که هیچکدام رای نیاورد.▣

سرچینې:

1. **https://www.bbc.com/pashto/afghanistan-47803215**
۲. http://www.bbc.com/persian/business-47787106

نگاهی در مورد سواد مالی

Financial Literacy

در عصر حاضر، ابزارهای مالی یکی از ارکان لاینفک زندگی بشر بشمار میرود. تحقیقات نشان می دهد؛ به هر اندازه که سطح دانش مالی افراد یک جامعه بیشتر باشد، به همان اندازه رونق مبادلات مالی و سطح رفاه افراد آن جامعه نیز بیشتر می شوند.

با توجه به این موضوع، می توان گفت که در عصر کنونی، افراد باید به دنبال تأمین مالی آینده و دوران باز نشستگی خود باشند و طوری تصمیم بگیرند که چقدر و کجا پس انداز کنند. از اینرو افراد برای دوری از تنزل سطح رفاه به دلیل زیان های ناشی از تصمیم گیری های مالی نادرست باید قادر باشند تا تصامیم مالی درست را اتخاذ کنند. بدیهی است که به کارگیری تصامیم مالی درست، به جز از داشتن سطح مناسب سواد مالی امکان پذیر نیست. بناءً افراد با توجه به مالی شدن هر چه بیشتر جنبه های زندگی اجتماعی نا گزیر اند تا سواد مالی خویش را افزایش دهند.

سواد مالی برای اولین بار در ایالات متحده امریکا در سال ۱۹۹۷ در مراسم بنام ایتلاف عزم مطرح شد، این ایتلاف در گزارش خود درباره مطالعهٔ که برای سنجش میزان دانش سواد مالی دانشجویان کالج انجام داده بود، سواد مالی را توانایی یک فرد در استفاده از دانش و مهارت‌هایش برای مدیریت اثر بخش منابع مالی خود به منظور امنیت مالی تعریف کرد.

تعریف سواد مالی

سواد مالی را به گونه های مختلف تعریف کرده اند که معمولاً به معنای دانش و درک مفاهیم مالی شخصی و مهارت ها و اعتماد به نفس برای گزینه های آگاهانه مشارکت مالی در زندگی اقتصادی می باشد. فردی که سواد مالی داشته باشد، میتواند نحوه استفاده از خدمات مالی را به درستی درک کرده و راه های امن‌تری را برای پرداخت صورت حساب ها و گرفتن وام برای شروع یک تجارت جدید اتخاذ کرده و تصامیم معقول را در زندگی خویش بگیرد.

صدیقه علوی
تحلیلگر ارتباطات آمریت عمومی
توسعه خدمات مالی

اهمیت سواد مالی

اهمیت و ضرورت این مطلب را میتوان به دو منظر تیوری کاربردی تقسیم کرد: سواد مالی، رفاه مالی و رفاه ذهنی فکتورهای هستند که در عملکرد فرد در محیط کاری تاثیر گذار اند. افرادیکه دارای سواد مالی بالاتر باشند، به خوبی می توانند برای خانواده هایشان تصمیم خوبتری بگیرند. همچنان آنها می توانند که از امنیت رفاهی و اقتصادی بیشتر برخوردار شوند و به صورت کُل می توان گفت تحت فشارهای اجتماعی و روانی کمتری قرار گیرند.

علاوه بر این، سازمان‌هایی که کارمندان آن دارای سواد مالی بالاتر اند، از نظر مالی در رفاه بوده و از رضایت شغلی بالاتری برخوردار هستند. به گونهٔ که می توان گفت رضایت شغلی می تواند بر رضایت زندگی افراد تأثیر بگذارد، رضایت شغلی بیشتر دارای بهره‌وری بالاتر بوده و در کنار آن، افراد مزایای سازمان خود را درک کرده و تعهد بیشتر نسبت به سازمان خویش نشان می دهند.

براساس مطالعات انجام شده، سواد مالی به جنسیت افراد، سن و سطح تحصیلات آنها بستگی دارد. طبق نتایج این مطالعه، مردان نسبت به زنان از سواد مالی بیشتری برخوردار هستند. ۲۲ درصد از مردان در مقابل ۱۵ درصد از زنان به پنج سوال کلیدی سواد مالی، تورم و ریسک پذیری پاسخ درست داده اند. زنان نسبت به مردان آگاهی کمتری در زمینه سرمایه گذاری مناسب با وضعیت مالی خود داشتند. همچنین، تفاوت میان جنسیت ها در سواد مالی، میان افرادی که سطح تحصیلات بالاتری دارند، بیشتر احساس می شود. در خانواده هایی که مردان مسئولیت مدیریت مالی را به عهده دارند؛ زنان ۲۳ درصد کمتر از مردان به سوالات کلیدی سواد مالی پاسخ درست دادند. اما زمانی که زن و مرد هر دو به یک اندازه درباره امور مالی تصمیم می گیرند، این تفاوت کمتر دیده شده است.

علاوه به دیگر کشورها، کانادا نیز یکی از کشور هایی است که برای افزایش سواد مالی شهروندان خود برنامه ریزی می کند. سال ۲۰۱۲، پارلمان کانادا ماه نوامبر را ماه سواد مالی کانادا نام گذاری کرد. در این ماه، سازمان ها و مؤسسات خصوصی، دولتی و غیر انتفاعی به منظور پیشبرد اهداف و افزایش سواد مالی برای کانادایی ها در تمام سنین، با هم همکاری می کنند، این اقدام در کانادا با هدف ارتقای سطح رفاه زندگی شهروندان کانادایی ترتیب داده شده است.

گروه بندی پژوهش های مختلف مرتبط با سواد مالی

به طور کُلی تا اکنون سه گروه در باره سواد مالی تحقیقات متنوع انجام داده اند که در ذیل به طور مختصر به آنها اشاره می نمائیم.

گروه نخست: این گروه، سواد مالی را در اقشار مختلف اجتماع سنجیده اند. پژوهش های که این گروه انجام داده طی »

آن تفاوت های میان سطح مالی دختران و پسران را بررسی کردند که ۱۸۰۰ دانشجو را از ۱۴ کالج در ایالات متحده در نظر گرفته بودند و یافته های آنها نشان دهندهٔ آن بود که سواد مالی دختران نسبت به پسران کمتر است.

گروه دوم: این گروه رابطه بین سواد مالی و تصمیم گیری‌های مالی را بررسی کردند، پژوهش ها نشان داده است؛ افرادیکه دارای سطح سواد مالی بالاتر هستند، بیشتر در سرمایه گذاری های خود موفق بودند.

گروه سوم: طبق تحقیقی که این گروه انجام داده؛ راه های غلبه بر بیسوادی مالی را آموزش سواد مالی بیان کردند.

در این میان، د افغانستان بانک نیز برای افزایش سواد مالی وآگاهی دهی در مورد محصولات و خدمات مالی و بانکی، برنامهٔ را تحت عنوان Financial Literacy و Public Awareness برای سال ۱۳۹۸ روی دست گرفته است که این برنامه موارد ذیل را دربر می گیرد:

۱- بلند بردن سطح دانش مالی افراد جامعه، افزایش توسعه خدمات مالی و رشد فراگیر اقتصادی

۲- تصمیم گیری عاقلانه افراد در مورد انتخاب محصولات مالی مناسب به ضرورت شان و همچنان استفاده مؤثر از آنها

۳- افزایش و توانایی های بیشتر در تنظیم و مدیریت بهتر مسایل مالی، تقویت برنامه ریزی زمان تقاعد، افزون شدن روحیه پس اندازها و کاهش سوء استفاده های مالی...

نتیجه گیری: با توجه به اهمیت موضوع، سواد مالی در موفقیت بازار های مالی و بخش های مختلف جامعه و هدف گذاری برای ارتقای آن، نقش خیلی مهم را در زمینه گسترش توسعه خدمات مالی Financial Inclusion دارد. بنابر مفیدیت و اهمیت این مطلب د افغانستان بانک (بانک مرکزی) برنامه های سواد مالی و آگاهی دهی عامه را در رابطه به خدمات و محصولات مالی و بانکی در کشور تطبیق خواهد نمود. داشتن سواد مالی به دلیل مزیت های ذکر شده بدون شک سبب پیشرفت اقتصادی و سرمایه گذاری در کشور گردیده و افراد از مزایای خدمات بانکداری و مالی می توانند استفاده مؤثری را داشته باشند. از جانب دیگر داشتن دانش مالی در عملکرد افراد و خانواده ها نقش ارزنده ی دارد، اگر فردی در یک خانواده دارای سواد مالی کافی باشد، می تواند تصمیم درست و عاقلانه برای مدیریت منابع مالی و زندگی روزمره خود بگیرد. توسعه خدمات مالی (Financial Inclusion)از طریق داشتن دانش مالی امکان پذیر بوده و سطح رضایت مشتریان را افزایش داده و باعث رشد اقتصادی و سرمایه گذاری بیشتر می گردد.▣

منابع:

1. سواد مالی زمینه های اقتصادی- پیدایش و جایگاه آن در اقتصاد بازار
2. *Journal of Financial Research* 1-
3. http://www.financial-education.org/home.html
4. OECD-US Treasury International Conference on Financial Education

نقش زراعت در توسعه اقتصادی

بررسی روند تاریخی توسعه اقتصادی کشورها نشان می‌دهد که اکثریت کشورهای توسعه یافته دنیای امروز، زراعت را به عنوان بخش زیربنایی توسعه اقتصادی خود انتخاب کرده اند. آنها با استفاده از ظرفیت‌های فراوان این بخش علاوه بر تأمین نهاده‌های مناسب برای رشد سایر بخش‌ها، توانسته اند که به توسعه سایر بخش‌ها نیز دست یابند.

بررسی روند توسعه اقتصادی در نقاط مختلف جهان در طول تاریخ حاکی از آن است که کشورهای توسعه یافته، با تکیه بر مزیت‌های نسبی توانسته‌اند از ظرفیت‌های داخلی اقتصادی و نیز فرصت‌های موجود به بهترین شکل استفاده کرده و مسیر رشد، توسعه، افزایش درآمد سرانه و بهبود سایر شاخص‌های توسعه‌یافتگی را به طور همزمان دنبال کنند.

زراعت در روند رشد و توسعه اقتصادی کشورهای مختلف نقش متعددی را بر عهده دارد که از جمله مهم‌ترین آن‌ها می‌توان تأمین مواد خام و اولیه مورد نیاز صنایع بالادستی، تأمین نهاده‌هایی مانند نیروی کار، مصرف تولیدات سایر بخش‌های صنعتی از قبیل کودها و سموم شیمیایی و ماشین آلات زراعتی، ارزآوری برای کشور و تأمین مالی سایر بخش‌های زیربنایی را یاد کرد.

علاوه بر نقش‌های ذکر شده، سلامت و امنیت غذایی یک کشور مستقیماً به تولیدات زراعتی وابسته است و هر گونه اختلالی در روند تولید این بخش می‌تواند به طور مستقیم امنیت غذایی و حتی سیاسی آن کشور را تهدید کند.

حساسیت‌های اخیر کشورهای توسعه یافته در مورد مصرف محصولات زراعتی و مواد غذایی سالم و ارگانیک حاکی از توجه زیاد سیاستگذاران و مصرف کنندگان در این کشورها به بحث تولیدات سالم در بخش زراعت است. از این رو توجه به تولید سالم و اقتصادی در بخش زراعت و توسعه زیرساخت‌های این بخش جهت تولید بیشتر و سالم تر، بر اساس مزیت‌های نسبی یک کشور موضوعی است که نمی‌توان به سادگی از کنار آن گذشت و باید با یک برنامه‌ریزی اصولی و هماهنگ به سمت آن حرکت کرد.

زراعت برای افغانستان که اکثریت مردم آن روستا نشین و شاغل به کشت و زرع می باشند، می‌تواند در بخش های مختلف توسعه اقتصادی نیز نقش بی‌نظیری داشته باشد؛ موقعیت ممتاز جغرافیایی و تنوع آب و هوا برای کاشت محصولات مختلف بخش زراعت، وجود نیروی کار مناسب در روستاها و مراکز تولید، وجود نیروی تحصیل کرده کافی در رشته‌های مرتبط با زراعت، وجود مزیت‌های نسبی خدادادی در زمینه محصولات با ارزش از قبیل زعفران، پسته، جلغوزه، گیاهان »

دارویی، محصولات صنایع غذایی و صنایع دستی مرتبط با بخش زراعت و نظایر آن از جمله مزیت‌های موجود بخش زراعت است.

اگر مسائل بازار و بازاریابی در بخش زراعت حل شود، مشکلات مربوط به تولید و سایر مسائل نیز به طور موازی حل خواهد شد؛ زیرا توسعه صادرات محصولات زراعتی نیز مستلزم توجه بیشتر به مسائل بازار و بازاریابی بین‌المللی محصولات زراعتی است.

هماهنگی بین تولیدکنندگان و صادرکنندگان، ایجاد نهادهای نظارتی و کنترولی قوی در بخش صادرات محصولات زراعتی، عدم استندردهای لازم سلامتی و محیط زیستی در محصولات تولید شده، توجه به مسائل بازاریابی بین‌المللی برای صادرات محصولات، موجودیت کارشناسان قوی در بخش بازاریابی بین‌المللی محصولات زراعتی، تحقیقات کاربردی در بخش صادرات و بازاریابی محصولات زراعتی مسایلی اند که دولت و بخصوص ادارات مربوط به آنها توجه جدی نمایند تا توسعهٔ صادرات هر چه بیشتر تقویت گردد.

صادرات محصولات زراعتی افغانستان در گذشته بیشتر بر مبنای آزمون و خطاها، صورت می گرفت و امروز روش‌های علمی و کاربردی شناخته شده‌ای برای توسعه صادرات و توسعه این بخش وجود دارد که می‌توان از آنها برای تبدیل مزیت‌های کشور به فرصت‌های رشد و توسعه بهتر بخصوص در بخش صادرات محصولات زراعتی استفاده کرد.

در شرایط کنونی اگر فامیل یک شخص زمیندار از طریق پروسس حاصلات زراعتی مشغول به کار شود، اقتصاد شان بهبود یافته و قرار را بر مهاجرت ترجیح میدهند. زمانیکه زراعت بیشترین قسمت اقتصاد افغان‌ها را میسازد، بناءً زراعت عامل اساسی رشد اقتصادی، مصونیت و امنیت غذایی، معیشت، منابع طبیعی پایدار و امنیت ملی است.

باید گفت که رشد زراعت نه تنها در اقتصاد خانواده ها، بلکه در اقتصاد کشور نیز تأثیر گذار است. طوریکه در سال ۱۳۹۷ صادرات پستهٔ کشور نسبت به سال قبل ۹ در صد افزایش داشته است. همچنان در سال گذشته در صادرات جلغوزهٔ افغانستان نیز افزایش بعمل آمده که بر اساس ارقام نشر شده قرار شد تا ۳۰۰۰ تن جلغوزه به چین صادر شود.

تولید زعفران افغانستان در سال ۱۳۹۷ به مرز ۱۰۶۰۰کیلوگرام رسید در حالیکه میزان تولید این گیاه طبی در سال قبلی شش تن بود.

با در نظر داشت موضوعات فوق، اگر به سکتور زراعت کشور توجه بیشتر صورت گیرد، نه تنها اینکه در رشد تولید نا خالص داخلی نقش ایفأ می نماید، بلکه می تواند افغانستان را از یک کشور وارداتی به یک کشور صادراتی تبدیل نماید. ▣

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

1. / عنوان / خلاصه چار چوب ملی توسعه زراعتhttp://mail.gov.af
2. / عنوان / در یک ماه ۵۰۰ تن جلغوزه افغانستان به چین صادر شد. https:// www.darivoa.com تاریخ نشر ۱۶ قوس سال ۱۳۹۷
3. / عنوان / صادرات پسته افغانستان ۹ درصدافزایش داشته است http:// prod.tolonews.com تاریخ نشر ۱۴ حمل ۱۳۹۸

چکیده ای پیرامون ارزش اقتصادی مس و تالک افغانستان

بر اساس گزارش های ریاست جیولوجی و سروی ریاست معادن افغانستان، معدن مس در ۲۴۲ منطقهٔ مختلف این کشور وجود دارد. از جمله، چهار معدن آن که عبارت اند از معدن عینک، بلخاب، شیدا و زرکشان بزرگترین آنها می باشند.

همچنان یک گروه زمین شناسی وزارت دفاع افغانستان اعلان نموده که که اگر معادن مس افغانستان استخراج شود، این کشور مانند کشور چیلی از جملهٔ بزرگترین کشور صادر کنندهٔ مس در جهان خواهد بود و این کشور در گروپ کشور های بزرگ صادر کنندهٔ مس محسوب خواهد شد.

از اواخر قرن نزدهم به این طرف، مس ارتباط ویژه‌ای با الکتریسیته و به تبع آن با زندگی انسان ها پیدا نموده و علاوه بر اینکه کاربرد این فلز از تنوع بسیاری برخوردار گردیده و به ارتباط مصرف الکتریسته با سطح زندگی، مقدار مصرف مس به یکی از شاخص‌های تعیین سطح زندگی در جوامع مختلف جهان مبدل شده است.

به طور کُلی در مواردی که خواص انتقال الکتریکی و حرارتی زیاد با طول عمر و مقاومت قابل توجه نسبت به فرسودگی مورد نیاز است، مس و آلیاژهای آن کاربرد زیادی در این عرصه دارند. شاید به همین دلیل، صنعت برق یکی از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان مس در بین صنایع دیگر است. از این فلز در کیبل های برق فشار ضعیف، متوسط و قوی استفاده می‌شود و به عنوان بخش اصلی ماشین کاربردی در صنعت به کار گرفته می‌شود.

در مورد تالک باید گفت که تالک یک مواد معدنی نرم بوده و بیشتر به رنگ سفید، سبز، خاکستری، قهوه ای یا آبی رنگ، مرواریدی و نیمه شفاف می‌باشد. این مواد معدنی، به صفحات نازک تبدیل و به آسانی روی همدیگر حرکت کرده و خاصیت صابونی دارد که اکثر وسایل زندگی امروزی بشر از تالک ساخته شده است.

در سال ۲۰۱۲ در حدود ۲۶ در صد تالک های مصرف شده در امریکا، جهت ساختن پلاستیک بکار رفته است. زیرا این مواد معدنی عمدتاً جهت پُر کردن داخل مواد مورد ضرورت مانند سختی محصولات نایلون، پلی پروپیلن، وینل، پلی اتیل و پلی استر و...، استفاده بعمل می آید و مقاومت حرارتی این محصولات را افزایش داده و از جمع شدن آنها نیز جلوگیری می نماید.

»

همچنان در سال ۲۰۱۱ در حدود ۱۷ در صد تالک مصرف شده در امریکا در ساخت و ساز سرامیک ها مانند تجهیزات حمام، کاشی ساختمان ها و منازل، ظروف سفالی، غذا خوری و ...، بکار گرفته شده است. از این مواد امروز سایر کشور های جهان در ساخت و ساز بیشتر وسایل زندگی شان استفاده می نمایند.

اغلب رنگ های مایع، از ذرات تالک ساخته می شوند، زیرا بخش مایع تالک کاربرد رنگ را تسهیل بخشیده و به عنوان یک حجم دهنده و پُر کنندهٔ رنگ استفاده می شود و این مواد معدنی چسپندگی رنگ مایع را در دیوار گسترش میدهد.

تالک پودر شده رنگ بسیار براق دارد که از آن در پُر کردن رنگ های نقاشی استفاده بعمل می آید، زیرا این مواد به عنوان سفید کننده و براق کنندهٔ رنگ های نقاشی عمل می نماید. از این مواد معدنی، در سال ۲۰۱۱ در حدود ۱۶ درصد در امریکا برای ساختن انواع رنگ ها بکار رفته است.

بیشتر کاغذ ها از خمیرهٔ مواد ارگانیک مانند، چوب، تکه پارچه های کهنه و ...، ساخته می شود. در جریان این کار تالک آسیاب شده به خمیرهٔ اضافه می گردد، تا به عنوان یک پُر کننده عمل کند. زمانیکه خمیر مذکور به شکل ورقه های نازک لوله شد، مواد معدنی فضای مابین الیاف خمیره را پُر نموده در نتیجه کاغذی با سطح بسیار نرم و نازک برای نوشته تهیه می شود.

تالک به شکل پودر، پایه و اساس بسیاری از محصولات آرایشی را تشکیل می دهد. ورقه های نازک پودر تالک به راحتی به پوست چسپیده و به آسانی از روی شسته می شوند. نرمی تالک اجازه می دهد تا بتوان آنرا بدون ایجاد خراش روی پوست مالیده و پاک کرد. این مواد معدنی قابلیت جذب روغن ها و عرق های تولید شده روی پوست انسان را داشته و توانایی در جذب رطوبت، بو، چسپیدن به پوست، بحیث مادهٔ روان کننده و ...، را دارد.

پودر تالک در پوشش بام ها نیز مورد استفاده دارد و تالک بخاطر مقاومت بیشتر مواد قیر بام ها استفاده می شود. از این مواد معدنی در ساختن مجسمه، روکش های کابنیت، پینل های الکترونیکی، دیوارهای آتش دان، تندیس های خُرد و بزرگ، پودر اطفال، ادویه، کود کیمیاوی و ...، به کار می رود و مقاومت آن در برابر حرارت نهایت بالا می باشد. همچنان این مواد خیلی زیاد چسپنده می باشد، از همین سبب است که در ترکیب ادویهٔ حشره کُش درختان از آن استفاده بعمل می آید، تا در تنه و برگ درختان خوب بچسپد و حشرات را از بین ببرد.

در جریان چهار سال گذشته افغانستان به ارزش ده میلیون دالر تالک به خارج صادر نموده و در این اواخر این کشور به ارزش ۷۲ تن سنگ پودر تالک فرآوری شده را به اردن صادر نموده است. در نتیجه می توان گفت که اگر از معادن افغانستان بخصوص تالک بهره برداری خوب گردد، با صادرات آن می توان به بیلانس تجارت و به تبع آن در بیلانس تادیات کشور مؤثریت بیشتر آورد.▣

منابع:

1. Mines.pajhwok.com / عنوان / معرفی معادن افغانستان
2. https:www.dw.com / عنوان/ آیا معادن می تواندافغانستان را به یک کشور ثروتمند تبدیل کند؟
3. http://www.bbc.com / عنوان / افغانستان برای نخستین بار به اردن سنگ تالک صادر کرد/ تاریخ نشر / ۷ / دلو و ۱۳۹۷

خبر تیا!

ګرانو هېوادوالو ته خبر ورکول کېږي چې د پولي خدمتونو له هغه وړاندې کوونکو (حواله دارانو) او صرافانو سره چې قانوني جوازونه نه لري، د مالي معاملو ترسره کول د قانوني اعتبار د نه درلودلو تر څنګ قانوني مصونیت هم نلري.

بانک

ماهنامۀ د افغانستان بانک

سال دوازدهم شماره ۱۴۲، حمل ۱۳۹۸

د افغانستان بانک

ګرانو هېوادوالو! زمونږ د هېواد پولي واحد، افغانۍ دي